

الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ
فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

Türkçede Zamanların
Kısaca Özeti

جمع وإعداد:

جاسم محمد عبد

Hazırlayan:

Jasim MOHAMMED ABED

1440 هـ - 2019 م

1440 H - 2019 M

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ
فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

جمع واعداد:

جاسم محمد عبد

Hazırlayan:

Jasim MOHAMMED ABED

1440 هـ - 2019 م

1440 H - 2019 M

الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

Hazırlayan:

Jasim MOHAMMED ABED

جمع وإعداد:

جاسم محمد عبد

Dilbilgisi:

Mehmet AKYİĞİT

قواعد اللغة:

محمد آكيت

Arapça:

Jasim MOHAMMED ABED

Sedat ARSLAN

اللغة العربية:

جاسم محمد عبد

سداد أرسلان

Düzenleme & Görsel:

Nurgül YAKIN

ترتيب ومزيّنات:

نورگول ياقن

Danışmanlık ve revizyon:

Yeşilyurt Halk Eğitimi Merkezi Idarecileri:

- Lütfi HANGÜN
- Bilal DAĞTEKİN
- Ramazan GEÇİCİ
- Ramazan ÖZTÜRK

الاستشارات والمراجعة:

إداري مركز يشيليرت للتعليم الشعبي:

- لطفي هانگون
- بلال داغتكين
- رمضان كچيحي
- رمضان أوزتورك

<https://jasimabed.com/books/?b=4>

<https://jasimabed.com>

alhudainfotech@gmail.com

<https://www.facebook.com/Learning.Teaching.Turkish.Language/>
<https://www.facebook.com/groups/Learning.Teaching.Turkish.Language/>

<https://twitter.com/jasimmabed> @jasimmabed
<https://twitter.com/TurkishLanguag> @TurkishLanguag

<https://t.me/TurkishLanguageTeachingLearning>

1440 هـ - 2019 م

1440 H - 2019 M

شكر وتقدير

((بَلِ اللّٰهُ فَاَعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ ﴿٣٦﴾))^١، ((وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّيَ غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٣٧﴾))^٢، ((لَا يَشْكُرُ اللّٰهُ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ))^٣، ((مَنْ صَنِعَ إِلَيْهِ مَعْرُوفٌ فَقَالَ لِفَاعِلِهِ: جَزَاكَ اللّٰهُ خَيْرًا، فَقَدْ أَبْلَغَ فِي الثَّنَاءِ))^٤.

الشكر كل الشكر لأبائنا وأمهاتنا كما ربونا صغاراً وكان وما زال كل الفضل لهم علينا، اللهم اغفر لهم وارحمهم وارض عنهم. جزيل الشكر والتقدير لكل من ساهم معنا ومدد لنا يد العون وقام بتوجيهنا في هذا العمل، اللهم اغفر لهم وارحمهم، واكتب لنا ولهم الأجر والثواب والمغفرة، واجزههم عنا خير الجزاء.

((وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١٤﴾))^٥، ((رَبِّ أَسْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٥٥﴾ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٣٦﴾ وَأَحْلِلْ عُقْدَةَ مِنِّي لِسَانِي ﴿٧٧﴾ يَقْفَهُوا قَوْلِي ﴿٣٨﴾))^٦، ((اللَّهُمَّ انْفَعْنِي بِمَا عَلَّمْتَنِي وَعَلِّمْنِي مَا يَنْفَعُنِي وَارزُقْنِي عِلْمًا تَنْفَعُنِي بِهِ))^٧.
[اللهم يا معلم إبراهيم علمني، ويا معلم سليمان فهمني]^٨.

١. سورة الزمر: الآية ٦٦.
٢. سورة النمل: الآية ٤٠.
٣. رواه أحمد وأبو داود والبخاري في الأدب المفرد وابن حبان والطيبالسي، وصححه الألباني رحمه الله.
٤. رواه أبو داود (١٦٧٢)، والنسائي (٨٢/٥)، وأحمد (٦٨/٢) (٥٣٦٥)، وابن حبان (١٩٩/٨) (٣٤٠٨)، والحاكم (٥٧٢/١)، والحديث سكت عنه أبو داود، وصححه النووي في ((المجموع)) (٢٤٥/٦)، وقال العراقي في ((تخریج الإحياء)) (إسناده صحيح).
٥. سورة طه: الآية ١١٤.
٦. سورة طه: الآيات ٢٥-٢٨.
٧. أخرجه الشيخ الألباني في السلسلة الصحيحة برقم ٣١٥١ وقال عنه صحيح على شرط مسلم.
٨. "كَانَ شَيْخُنَا [شيخ الإسلام ابن تيمية رحمه الله] كَثِيرَ الدُّعَاءِ بِذَلِكَ، وَكَانَ إِذَا أَشْكَلَتْ عَلَيْهِ الْمَسَائِلُ يَقُولُ: "يَا مُعَلِّمَ إِبْرَاهِيمَ عَلِّمْنِي" وَيُكثِرُ الاستِغَاةَ بِذَلِكَ اِفْتِدَاءً بِمُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَيْثُ قَالَ لِمَالِكِ بْنِ يَحْيَى السَّكْسَكِيِّ عِنْدَ مَوْتِهِ، وَقَدْ رَأَهُ يَبْكِي، فَقَالَ: وَاللَّهِ مَا أَبْكِي عَلَى دُنْيَا كُنْتُ أُصِيبُهَا مِنْكَ، وَلَكِنْ أَبْكِي عَلَى الْعِلْمِ وَالْإِيمَانِ اللَّذِينَ كُنْتُ أَتَعَلَّمُهُمَا مِنْكَ، فَقَالَ مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: إِنَّ الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ مَكَانَهُمَا، مَنْ ابْتَغَاهُمَا وَجَدَهُمَا، أَطْلَبَ الْعِلْمَ عِنْدَ أَرْبَعَةٍ: عِنْدَ عُومِرِ أَبِي الدَّرْدَاءِ، وَعِنْدَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ، وَأَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ، وَذَكَرَ الرَّابِعَ، فَإِنْ عَجَزَ عَنْهُ هَؤُلَاءِ فَسَائِرُ أَهْلِ الْأَرْضِ عَنْهُ أَعْجَزُ، فَعَلَيْكَ بِمُعَلِّمِ إِبْرَاهِيمَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ" (إعلام الموقعين لابن القيم - عليه رحمة الله - في الفائدة الحادية والستين من الفوائد التي ختم بها كتابه).

Teşekkür

((Hayır! Yalnız Allah'a ibadet et ve şükredenlerden ol ﴿66﴾))⁹, ((Kim şükrederse ancak kendisi için şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse (bilsin ki) Rabbim her bakımdan sınırsız zengindir, cömerttir. ﴿40﴾))¹⁰, ((Halka teşekkürde bulunmayan Allah' a da şükretmez.))¹¹, ((Kim, kendisine yapılan bir iyiğe karşı, bunu yapana: "Cezakellahu hayran (Allah sana hayırlı mükafaat versin)" derse teşekkürü en mükemmel şekilde yapmış olur.))¹².

Küçükken bizi eğiten babalarımıza ve annelerimize teşekkür ederiz. Tüm lütufları üzerimizdeydi. Rabbim, onları affet ve onlara merhamet et ve onlardan razı ol.

Bize katkıda bulunan ve bize yardım eli uzatan ve bize bu işte rehberlik eden herkese çok teşekkür ederiz. Onları ve bizi Rabbim affet ve merhamet ve bağışlama ver ve en iyi ödülle ödüllendir.

("Rabbim! İlmimi arttır" de.﴿114﴾))¹³, ("Rabbim! Gönlüme ferahlık ver.﴿25﴾ işimi bana kolaylaştır.﴿26﴾ Dilimdeki tutukluğu çöz ki sözümü anlasınlar."﴿27-28﴾))¹⁴, ((Allah'ım! Bana öğrettiğin şeyleri hakkımda faydalı eyle, bana fayda verecek şeyleri öğret, beni, bana fayda verecek ilim ile nasıplendir.))¹⁵, [Ey, İbrahim'e ilim ihsan eden, bana da ilim ihsan et. Ey, Süleyman'a kavrayışı ihsan eden, bana da anlamayı, kavramayı ihsan et.]¹⁶.

9. Zümer: 66. [<http://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/>]

10. Neml: 40. [<http://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/>]

11. Tirmizi Birr: 35.

12. Tirmizi, Birr 86, (2036).

13. TâHâ: 114. [<http://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/>]

14. TâHâ: 25-28. [<http://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/>]

15. Hâkim, De'avât, No: 1879.

Türkçe: [Allâhümme'nî bimâ 'allemtenî ve 'allimnî mâ yenfe'unî verzügnî 'ilmen tenfe'unî bihî].

16. Şeyhul-İslam İbn Teymiyye'nin Duası. ["Ey Adem'e ve İbrahim'e öğreten Allahım bana da öğret.", "Ey İbrahim'e ilim veren. Bana da ince anlayış ve ilim ver."], İbn Aybek es-Safedî (764/1362-1363), İBN TEYMIYYE (661/728) M.Sait ŞİMŞEK.

المحتويات

13	الجمل في اللغة التركبية
13	- الجملة المثبتة
13	- الجملة المنفية
13	- الجملة الإستفهامية
14	صيغ الإخبار [الأزمنة]
14	- زمن الماضي الشهودي (زمن الماضي الـ di)
14	- زمن الماضي النقلي (زمن الماضي الـ miş)
15	- زمن الحاضر
15	- زمن المستقبل
15	- الزمن الواسع
16	زمن الماضي الشهودي (زمن الماضي الـ di)
22	زمن الماضي النقلي (زمن الماضي الـ miş)
28	زمن الحاضر
31	- تحول الزمن الحاضر
32	زمن المستقبل
36	الزمن الواسع
42	صيغ التمني والرغبة والطلب
42	- صيغة الوجوب أو اللزوم
42	- صيغة الشرط (التمني - الشرط)
43	- صيغة الطلب
43	- صيغة الأمر
44	صيغة الوجوب أو اللزوم
49	صيغة الشرط (التمني-الشرط)
54	صيغة الطلب
57	صيغة الأمر
59	الأفعال الملحقة وصيغ الأزمنة المركبة

60	١. جعل الأسماء وكلمات الأسماء الأصلية (صفة، ظرف، ضمير، ... إلخ) مسندة
66	٢. عمل تصريفات الأزمنة المركبة من الأزمنة البسيطة
66	فعل الزمن البسيط
66	فعل الزمن المُرَكَّب
68	١- أفعال زمن الحكاية المُرَكَّب
68	- حكاية الزمن الماضي الشهودي
69	- حكاية الزمن الماضي النقلي
70	- حكاية الزمن الحاضر
70	- حكاية الزمن المستقبل
71	- حكاية الزمن الواسع
72	- حكاية صيغة الوجوب أو اللزوم
72	- حكاية صيغة التمني - الشرط
73	- حكاية صيغة الطلب
74	٢- أفعال زمن الرواية المُرَكَّب
74	- رواية الزمن الماضي النقلي
75	- رواية الزمن الحاضر
76	- رواية الزمن المستقبل
76	- رواية الزمن الواسع
77	- رواية صيغة الوجوب أو اللزوم
78	- رواية صيغة التمني - الشرط
78	- رواية صيغة الطلب
79	٣- أفعال زمن الشرط المُرَكَّب
80	- شرط الزمن الماضي الشهودي
80	- شرط الزمن الماضي النقلي
81	- شرط الزمن الحاضر
82	- شرط الزمن المستقبل
82	- شرط الزمن الواسع
83	- شرط صيغة الوجوب أو اللزوم
85	الأفعال الأكثرُ استخدَامًا في اللّغة التُّركيَّة

İÇİNDEKİLER

Türkçe cümleler	13
- Olumlu Cümle	13
- Olumsuz Cümle	13
- Soru Cümle	13
Haber (Bildirme) Kipleri [Zamanlar]	14
- Görülen Geçmiş Zaman (Dili Geçmiş Zaman)	14
- Duyulan Geçmiş Zaman (Mişli Geçmiş Zaman)	14
- Şimdiki Zaman.	15
- Gelecek Zaman	15
- Geniş Zaman	15
Görülen Geçmiş Zaman (Dili Geçmiş Zaman)	16
Duyulan Geçmiş Zaman (Mişli Geçmiş Zaman)	22
Şimdiki Zaman	28
- Şimdiki Zaman Kayması	31
Gelecek Zaman	32
Geniş Zaman	36
Dilek (İsteme) Kipleri	42
- Gereklilik Kipi	42
- Şart Kipi (Dilek - Koşul)	42
- İstek Kipi	43
- Emir Kipi	43
Gereklilik Kipi	44
Şart Kipi (Dilek-Koşul)	49
İstek Kipi	54
Emir Kipi	57
Ek-Fiiller ve Birleşik Zamanları Çekimleri	59
1. İsim ve İsim Soylu Sözcükleri (sıfat, zarf, zamir vs.) Yüklem Yapması	60
a. Ek Fiilin Görülen/Bilinen Geçmiş Zamanı (idi)	60
b. Ek Fiilin Öğrenilen/Duyulan Geçmiş Zamanı (imiş)	61
c. Ek Fiilin Şartı (ise)	62
d. Ek Fiilin Geniş Zamanı (dır)	64

2. Basit Zamanlı Fiilleri Birleşik Zamanlı Yapması	66
BASİT ZAMANLI FİİL	66
BİRLEŞİK ZAMANLI FİİL	66
1- Hikâye birleşik zamanlı fiiller	68
– Görülen geçmiş zamanın hikâyesi	68
– Duyulan geçmiş zamanın hikâyesi	69
– Şimdiki zamanın hikâyesi	70
– Gelecek zamanın hikâyesi	70
– Geniş zamanın hikâyesi	71
– Gereklilik kipinin hikâyesi	72
– Dilek-Şart kipinin hikâyesi	72
– İstek kipinin hikâyesi	73
2- Rivayet birleşik zamanlı fiiller	74
– Duyulan geçmiş zamanın rivayeti	74
– Şimdiki zamanın rivayeti	75
– Gelecek zamanın rivayeti	76
– Geniş zamanın rivayeti	76
– Gereklilik kipinin rivayeti	77
– Dilek-Şart kipinin rivayeti	78
– İstek kipinin rivayeti	78
3- Şart birleşik zamanlı fiiller	79
– Görülen geçmiş zamanın şartı	80
– Duyulan geçmiş zamanın şartı	80
– Şimdiki zamanın şartı	81
– Gelecek zamanın şartı	82
– Geniş zamanın şartı	82
– Gereklilik kipinin şartı	83
Türkçede En Çok Kullanılan Fiiller	85

Renk Kodları ve Tuşları:

رموز الألوان ومفاتيحها:

Madde		البند (العنصر)
Ben, Sen, O, Biz, Siz, Onlar	Zamir	الضمير
	Fiil kökü, yar- dımıcı fiil, isim	جذر الفعل أو الفعل المساعد أو الاسم
a, e, i, ı, ö, o, u, ü	Ünlüleri	الأحرف الصوتية
ma, me, (mı, mi, mu, mü), (maz, mez)	Olumsuzluk Eki	لاحقة النفي
(y), n, s, ş	Kaynaştırma harfleri	حروف الوقاية
dı, di, du, dü, tı, ti, tu, tü, miş, miş, muş, müş, yor, ıyor, iyor, uyor, üyor, acak, ecek, r, ar, er, ır, ir, ur, ür, malı, meli, sa, se, a, e	Zaman Eki	لاحقة الزمن
m, n, k, nız, niz, nuz, nüz, ım, im, um, üm, sın, sin, sun, sün, ız, iz, uz, üz, sınız, siniz, sunuz, sünüz, lar, ler	Şahıs Eki	لاحقة الشخص
mı, mi, mu, mü	Soru Edatı	لاحقة الاستفهام
a, ı a → ı o, u a → u e, i e → i ö, ü e → ü	Ünlü Daralması	انقباض الحرف الصائت
Birleşik Zamanlı Fiiller		أفعال الزمن المركب
dı, di, du,	Kip eki	لاحقة الصيغة
dı, di, du,	Ek fiil	الفعل الملحق
ı, i, u, ...	Ek fiil	الفعل الملحق

Başka	أخرى
değil	
makta, mekte	
dır, dir, dür, dur tır, tir, tür, tur	
mak, mek	Mastar eki لاحقة المصدر

bitirdik

bakkaldım

şişman değil diler

satmışsınız

sultanmışım

amca değil miymişler ?

çalışmaktalar

çıklarlar

amca değilim

yazmasam

çıkasınız

gitsin

gördüydüm

kaçmamıştınız

bitirirlerdi

olmasaydınız

çıkıyorlarmış

sormalılarmış

sormadılarsa

yiyeceksek

açmak

doymak

bitirmedik

dayıydılar

şişman değil miydiler ?

kaçmamışım

şişman değilmişim

uçacaksın

anlamazsınız

amca mıyım ?

yazmasam mı ?

bakmayayım

gitmeyin

görmediydiler

almıyorlardı

bitirmezlerdi

bilmeyeydik

satacaklarmış

görmeselermiş

geçmemişsek

öğretmezsek

beklemek

eşlemek

acıktım mı?

şişman değildim

istemişler mi ?

yükleyorsunuz

çıkmayacağız

koşmaz mısınız ?

anlamamalıyız

zayıf değilsem

bakayım mı?

gitmesin mi?

uyumamışlardı

bilmeyecektiniz

taşımamalıydık

yapmamışmışsınız

çözmezlermiş

koşmayaymışsınız

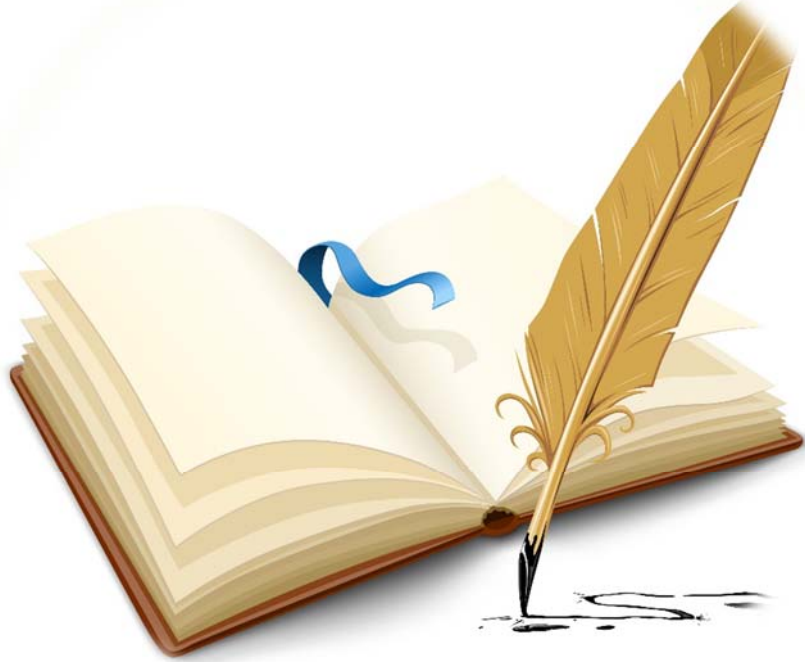
satmıyorlarsa

izlememeliysek

çalışmak

haşlamak

"العلم نور والجهل ظلام"

"İlim aydınlıktır bilgisizlik
ise karanlıktır"

Haber (Bildirme) Kipleri [Zamanlar]: ١٧: صيغ الإخبار [الأزمنة]:**• زمن الماضي الشهودي (زمن الماضي الـ di).**

العمل والحدث المذكور قد تم في الماضي وانتهى تماماً، وقد تمت مشاهدته أو فعله من قبل الشخص أو الأشخاص المتحدثين. الصيغة تتم عن طريق إضافة واحدة من اللواحق "-dı, -di, -du, -dÜ, -tı, -ti, -tu, -tü" إلى الفعل.

Görülen Geçmiş Zaman (Dili Geçmiş Zaman).

Fiilin belirttiği iş ve oluşun, içinde bulunulan zamandan önce yapıldığını ve kesinlikle bittiğini ifade eder ve gerçekleşen fiil ve iş anlatan kişi tarafından bilinmektedir. Fiillere -dı, -di, -du, -dÜ, (-tı, -ti, -tu, -tü)ekleri getirilerek yapılır.

• زمن الماضي النقلی (زمن الماضي الـ miş).

العمل والحدث المذكور قد تم في الماضي وانتهى تماماً، ولكن لم تتم مشاهدته أو فعله من قبل الشخص المتحدث وإنما تم السماع أو العلم به لاحقاً. يتم استخدامها للإخبار عن الأحداث التي لم نكن نعرفها ولم نراها ولكن سمعناها من شخص آخر. الصيغة تتم عن طريق إضافة واحدة من اللواحق "-mış, -miş, -muş, -müş" إلى الفعل.

Duyulan Geçmiş Zaman (Mişli Geçmiş Zaman).

Duyulan geçmiş zamanda iş, oluş, hareket, konuşan tarafından görülmemiş, sonradan duyulmuş veya öğrenilmiştir. Gerçekleştiğini bilmediğimiz ve görmediğimiz ama bir başkasından duyup

17. 📖 Türkçe'de iki grup kip vardır: Haber kipleri ve dilek kipleri.

Haber (Bildirme) Kipleri: Fiiler bir zaman ifadesi olan. Haber kiplerinin beş kipi vardır; [Görülen Geçmiş Zaman (Dili Geçmiş Zaman), Duyulan Geçmiş Zaman (Mişli Geçmiş Zaman), Şimdiki Zaman, Gelecek Zaman, ve Geniş Zaman].

📖 هناك مجموعتان من الصيغ في اللغة التركية: صيغ الإخبار وصيغ التمني والرغبة. صيغ الإخبار: هي الأفعال التي لها تعبير محدد للوقت. صيغ الإخبار تضم خمس صيغ؛ [زمن الماضي الشهودي (زمن الماضي الـ di)، وزمن الماضي النقلی (زمن الماضي الـ miş)، وزمن الحاضر، وزمن المستقبل، والزمن الواسع].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

öğrendiğimiz olayları anlatmak için kullanılır. Fiillere (-miş, -miş, -muş, -müş)ekleri getirilerek yapılır.

• زمن الحاضر.

هو الزمن الذي يكون فيه العمل والإخبار عنه في نفس الوقت. هذا يشير إلى أن الفعل قد بدأ وهو قيد الاستمرار. صيغة الزمن الحاضر تتم عن طريق إضافة لاحقة "-yor" إلى الفعل.

Şimdiki Zaman.

İş ve anlatışın şu anda yapıldığını bildiren zaman. Bu fiil başladığını ve devam etmekte olduğunu bildirir. Şimdiki Zaman: "-yor" eki fiile eklenerek yapılır.

• زمن المستقبل.

يشير إلى أن العمل والحدث المذكور والمُشار إليه سيحدث بعد الوقت الحالي. الصيغة تتم عن طريق إضافة واحدة من اللواحق "-acak, -ecek" إلى الفعل.

Gelecek Zaman

Fiilde bildirilen işin ve hareketin içinde bulunulan zamandan sonra yapılacağını belirtir. Fiillere -acak, -ecek getirilerek yapılır.

• الزمن الواسع.

يشير إلى أن العمل والحدث المذكور والمهمة تبدأ وتستمر وتستمر وتكرر. الوقت الواسع هو وقت يتضمن الماضي والمستقبل والحاضر. لا يوجد أي قيود أو يقين في هذا الوقت. يتم استخدامه في الحالات المستمرة والعادة. الصيغة تتم عن طريق إضافة واحدة من اللواحق "-r, ar, -er, -ir, -ir, -ur, -ür" إلى الفعل.

Geniş Zaman

İşin başlayıp devam ettiğini ve devam edeceğini gösterir. Geniş zaman, geçmiş, gelecek ve şimdiki zamanı içine alan bir zamandır. Bu zamanda hiçbir sınırlama ve kesinlik yoktur. Sürekli yaptığımız ve alışkanlık haline gelen durumlarda kullanılır. Fiillere "-r, ar, -er, -ir, -ir, -ur, -ür" ekleri getirilerek yapılır.

الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

زمن الماضي الشهودي (زمن الماضي الـ di):

Görülen Geçmiş Zaman (Dili Geçmiş Zaman):

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ¹⁸	- di - di - du - dü	- m
أنتَ - أنتِ	Sen			- n
هو - هي	O			
نحن	Biz			- k
أنتم - أنتنَّ	Siz			- nız, nız, nuz, nüz
هم - هنَّ	Onlar			- lar, ler

إذا كان الحرف في نهاية الفعل؛ p, h, ş, ç, k, t, s, f:

Eğer fiilin sonundaki harf; f, s, t, k, ç, ş, h, p:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ¹⁹	- tı - ti - tu - tü	- m
أنتَ - أنتِ	Sen			- n
هو - هي	O			
نحن	Biz			- k
أنتم - أنتنَّ	Siz			- nız, nız, nuz, nüz
هم - هنَّ	Onlar			- lar, ler

18. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

19. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التُّركيَّة

Fiil kökü	Zaman Eki
Son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- dı
Son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- di
Son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- du
Son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- dü

al [dı] → **aldım**açıl [dı] → **açıldım**ye [di] → **yedim**in [di] → **indim**gel [di] → **geldi**ver [di] → **verdim**bul [du] → **buldum**sor [du] → **sordum**gül [dü] → **güldüm**gör [dü] → **gördüm**sinir **olmak** → sinir **oldun**memnun **olmak** → memnun **oldunuz**izin **almak** → izin **aldım**satın **almak** → satın **aldınız**

Fiil kökü (son harf: f , s , t , k , ç , ş , h , p) ve	Zaman Eki
Son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- tı
Son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- ti
Son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- tu
Son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- tü

bak [tı] → **baktım**çalış [tı] → **çalıştım**kes [di] → **kestim**affet [ti] → **affettim**kork [tu] → **korktum**tut [tu] → **tuttum**küs [tü] → **küstüm**sök [tü] → **söktüm**kabul **etmek** → kabul **ettim**monte **etmek** → monte **ettik**

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

- Olumsuz:

- النفي:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Olumsuz Eki	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ²⁰	- ma - me	- dı - di	- m
أنت - أنت	Sen				- n
هو - هي	O				
نحن	Biz				- k
أنتم - أنتن	Siz				- nız, niz
هم - هن	Onlar				- lar, ler

مثبت - Olumlu	منفي - Olumsuz
fiil + zaman + şahıs eki	fiil + olumsuzluk + zaman + şahıs eki
	-ma -me

bitirdik [bitir - di - k] → bitirmedik [bitir - me - di - k]
uyudum [uyu - du - m] → uyumadım [uyu - ma - dı - m]
seçtim [seç - ti - m] → seçmedim [seç - me - di - m]
çalıştı [çalış - tı] → çalışmadı [çalış - ma - dı]
tuttum [tut - tu - m] → tutmadım [tut - ma - dı - m]

kabul ettim → kabul etmedim
memnun oldunuz → memnun olmadınız
izin aldım → izin almadım

20. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

- Soru:

- الإستفهام:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Şahıs Eki	Soru Edatı
أنا	Ben	fiil ²¹	- dı,	- m	- mı - mi - mu - mü
أنتَ - أنتِ	Sen		di,	- n	
هو - هي	O		du,		
نحن	Biz		dü	- k	
أنتم - أنتنَّ	Siz		- tı,	- nız, nız, nuz, nüz	
هم - هنَّ	Onlar		ti,	- lar, ler	
		tu,			
		tü			

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثبت ?

fiil + zaman eki + şahıs eki → fiil + zaman eki + şahıs eki soru edatı?

Olumsuz-منفي: fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki + şahıs eki.

Olumsuz Soru-الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki + şahıs eki soru edatı?

acıktım → acıktım mı?

verdin → verdin mi?

koştunuz → koştunuz mu?

küstü → küstü mü?

çalışmadı → çalışmadı mı?

izin aldım → izin aldım mı?

kabul etmedim → kabul etmedim mi?

في بعض الأحيان يمكن استخدام الزمن الواسع بدلاً من الزمن الماضي الشهودي.

Bazen Görülen geçmiş zaman yerine Geniş zaman kullanılabilir.

Fatih Sultan Mehmet 1453te İstanbul'u fetheder.

(Fatih Sultan Mehmet 1453te İstanbul'u fethetti.)

Olaylar biter, polisler olay yerine gelir.

(Olaylar bitti, polisler olay yerine geldi.)

21. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

في بعض الأحيان يمكن استخدام صيغة الطلب بدلاً من الزمن الماضي الشهودي.

Bazen Görülen Geçmiş Zaman yerine İstek Kipi kullanılabilir.

Dışarı çıkınca bir de ne göreyim.

(Dışarı çıkınca bir de ne gördüm, dersiniz.)

الزمن الماضي الشهودي يمكن أن يأتي مع الأسماء أيضاً (فضلاً عن الأفعال).

Görülen Geçmiş Zaman, fiillerin dışında isimlere de gelebilir.

Bir öğretmenimiz vardı.

İyi kalpli ve yardımsever biriydi.

Dün hava çok güzeldi.

İsim	Zaman Eki
Son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- dı
Son harf: { a , ı }	- ydı
Son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- di
Son harf: { e , i }	- ydi
Son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- du
Son harf: { o , u }	- ydu
Son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- dü
Son harf: { ö , ü }	- ydü

bakkal [dı] → bakkaldım

hasta [ydı] → hastaydın

asker [di] → askerdiniz

gazeteci [ydi] → gazeteci ydi

doktor [du] → doktordunuz

kilolu [ydu] → kiloluydun

kör [dü] → kördü

ünlü [ydü] → ünlüydü

yakın [dı] → yakındım

dayı [ydı] → dayıydılar

şair [di] → şairdiniz

eski [ydi] → eskiydiniz

ucuz [du] → ucuzdun

dolu [ydu] → doluydun

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

İsim (son harf: f , s , t , k , ç , ş , h , p) ve	Zaman Eki
Son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- tı
Son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- ti
Son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- tu
Son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- tü

saf [tı] → saftın açık [tı] → açtım
 polis [ti] → polistik hostes [ti] → hostestin
 pilot [tu] → pilottunuz kutup [tu] → kutuptular
 Türk [tü] → Türk'tüler çöp [tü] → çöptü

Olumlu - مثبت → Olumsuz - منفي

İsim + zaman eki + şahıs eki → İsim değil + di + şahıs eki

şişmandım [şişman - di - m] → şişman değildim [değil-di-m]

zayıftık [zayıf - ti - k] → zayıf değildik [değil-di-k]

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ؟

İsim + zaman eki + şahıs eki

İsim Soru edatı [mı , mi , mu , mü] + y + zaman eki + şahıs eki ?

kasaptım [kasap - ti - m] → kasap mıydım ? [mı-y-di-m]

polistik [polis - ti - k] → polis miydik ? [mi-y-di-k]

pilottuk [pilot - tu - k] → pilot muyduk ? [mu-y-du-k]

Türk'tüler [Türk - tü - ler] → Türk müydüler ? [mü-y-dü-m]

Olumsuz - منفي → Olumsuz Soru - الإستفهام المنفي ؟

İsim değil + di + şahıs eki → İsim değil mi + y + di + şahıs eki ?

zayıf değildik → zayıf değil miydik ?

şişman değildiler → şişman değil miydiler ?

زمن الماضي النقلي (زمن الماضي ال miş):

Duyulan Geçmiş Zaman (Mişli Geçmiş Zaman):

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ²²	- miş - miş - muş - müş	- im, im, um, üm
أنت - أنت	Sen			- sin, sin, sun, sün
هو - هي	O			
نحن	Biz			- ız, ız, uz, üz
أنتم - أنتن	Siz			- sınız, sizin, sunuz, sünüz
هم - هن	Onlar			- lar, ler

Fiil kökü	Zaman Eki
Son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- miş
Son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- miş
Son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- muş
Son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- müş

sat [miş] → sat**miş**siniz açıl [miş] → açıl**miş**siniz
 iste [miş] → ist**emiş**ler in [miş] → in**miş**siniz
 vur [muş] → vur**muş**sunuz kop [muş] → kop**muş**lar
 gül [müş] → gül**müş**sün gör [müş] → gör**müş**sün

- ❖ misafir **olmak** → misafir **olmuş**sun
- ❖ sohbet **etmek** → sohbet **etmiş**im
- ❖ izin **almak** → izin **almış**siniz

22. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

- Olumsuz:

- النفي:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Olumsuz Eki	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ²³	- ma - me	- miş - miş	- im, im
أنت - أنتِ	Sen				- sin, sin
هو - هي	O				- iz, iz
نحن	Biz				- sınız, siniz
أنتم - أنتنَّ	Siz				- lar, ler
هم - هنَّ	Onlar				

مثبت - Olumlu	منفي - Olumsuz
fiil + zaman + şahıs eki	fiil + olumsuzluk + zaman + şahıs eki
	-ma - miş
	-me - miş

kaç**miş**im [kaç-miş-im] → kaç**ma****miş**im [kaç-ma-miş-im]
 iste**miş**ler [iste-miş-ler] → iste**me****miş**ler [iste-me-miş-ler]

❖ misafir olmuş sun → misafir olma miş sin
❖ sohbet etmiş im → sohbet etme miş im
❖ izin almış sınız → izin alma miş sınız

23. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التُركيَّة

- Soru:

- الإستفهام:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Soru Edatı	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ²⁴	- miş - miş - muş - müş	-mı -mi -mu -mü - lar mı , - ler mi	-(y)ım, -(y)im, -(y)um, -(y)üm
أنت - أنتِ	Sen				-sin, -sin, -sun, -sün
هو - هي	O				
نحن	Biz				-(y)ız, -(y)iz, -(y)uz, -(y)üz
أنتم - أنتنَّ	Siz				-sınız, -siniz, -sunuz, -sünüz
هم - هنَّ	Onlar				

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ؟

fiil + zaman eki + şahıs eki → fiil + zaman eki soru edatı + şahıs eki?

Olumsuz- منفي: fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki + şahıs eki.

Olumsuz Soru- الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki soru edatı + şahıs eki ?

kaçmıŝım [kaç-miş-ım] → kaçmiŝ miyım ?

istemıŝler [iste-miş-ler] → istemişler mi ?

misafir olmuŝsun → misafir olmuş musun ?

sohbet etmiŝim → sohbet etmiş miyim ?

izin almıŝız → izin almış miyiz ?

kaçmamışım [kaç-ma-miş-ım] → kaçmamıŝ miyim ?

istememiŝler [iste-me-miş-ler] → istememiŝler mi ?

misafir olmamıŝsın → misafir olmamıŝ mısın ?

sohbet etmemiŝim → sohbet etmemiŝ miyim ?

izin almamıŝız → izin almamıŝ miyiz ?

24. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

يستخدم الزمن الماضي النقلى فى القصص والحكايات والروايات وهلم جرا .
Hikâyelerde, masallarda ve fıkralarda vb. Duyulan Geçmiş Zaman kullanılır.

Nasrettin Hoca bir gün komşusunun evine gitmiş ve ondan kazanını istemiş...

نستخدم الضمائر الشخصية Ben ، Biz ، للتعبير عن أحداث لا نقوم بها أنفسنا (المرض، السكر). وتستخدم لوصف حلمنا (منامنا).

Ben ve Biz şahıs zamirleriyle kullanımında belli sebeplerle kendimizde olmadığımız durumları (Hastalık, sarhoşluk) ve rüyamızı anlatırken kullanılır.

Ben çocukken çok ağır hasta olmuşum.

Dün rüyamda sürekli konuşmuşum.

فى بعض الأحيان يمكن استخدام الزمن الحاضر بدلاً من الزمن الماضي النقلى .
Bazen Duyulan geçmiş zaman yerine Şimdiki zaman kullanılabilir.

Sabah erkenden çantasını alıp evden çıkıyor.

(Çantasını alıp evden çıkmış.)

Dün akşam önüne aniden bir çocuk çıkıyor ve ona çarpıyor.

(Önüne aniden bir çocuk çıkmış ve ona çarpmış.)

فى بعض الأحيان يمكن استخدام الزمن الواسع بدلاً من الزمن الماضي النقلى .
Bazen Duyulan geçmiş zaman yerine Geniş zaman kullanılabilir.

Keloğlan yine yollara düşer. (Keloğlan yine yollara düşmüş.)

Adamın biri yolunu kaybeder.

(Adamın biri yolunu kaybetmiş.)

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

الزمن الماضي النقلي يمكن أن يأتي مع الأسماء أيضاً (فضلاً عن الأفعال).

Duyulan Geçmiş Zaman, fiillerin dışında isimlere de gelebilir.

Bir zamanlar bir kral varmış. O, çok yaşlıymış.

Ali geçen hafta hastaymış.

İsim	Zaman Eki
Son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- miş
Son harf: { a , ı }	- ymiş
Son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- miş
Son harf: { e , i }	- ymiş
Son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- muş
Son harf: { o , u }	- ymuş
Son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- müş
Son harf: { ö , ü }	- ymüş

sultan [miş] → sultan**mişim**

amca [ymiş] → amca**ymışsın**

asker [miş] → asker**mişiz**

çiftçi [ymiş] → çiftçi**ymiş**

doktor [muş] → dokt**ormuşuz**

kilolu [ymuş] → kilol**uymuş**

kör [müş] → kö**rmüşüz**

kötü [ymüş] → köt**üymüş**

zayıf [miş] → zayıf**miş**

dayı [ymiş] → dayı**ymiş**

şair [miş] → şair**mişiz**

eski [ymiş] → eski**ymiş**

ucuz [muş] → uc**uzmuş**

dolu [ymuş] → dol**uymuş**

Olumlu - مثبت → Olumsuz - منفي

İsim + zaman eki + şahıs eki → İsim **değil** + **miş** + şahıs eki

şişman**mişim** [şişman - **miş** - im] → şişman **değilmışim**
[**değil** - **miş** - im]

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

amca**y**mişlar [amca - **y**miş - lar] → amca değilmişler
[değil - miş - ler]

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ؟

İsim + zaman eki + şahıs eki

İsim Soru edatı [mı, mi, mu, mü] + **y** + zaman eki [miş,
miş, muş, müş] + şahıs eki ?

amca**y**mişim [amca - **y**miş - im] → amca mi**y**mişim ? [mı -
y - miş - im]

şair**miş**iz [şair-**miş**-iz] → şair mi**y**mişiz ? [mi-**y**-miş-iz]

ucuz**muş**um [ucuz - **muş** - um] → ucuz mu**y**muşum ? [mu
- **y** - muş - um]

kör**müş**ler [kör - **müş** - ler] → kör**müş**ler mi ? [kör - **müş**
- ler mi]

Olumsuz - منفي → Olumsuz Soru - الإستفهام المنفي ؟

İsim değil + miş + şahıs eki → İsim değil mi + **y** + miş +
şahıs eki ?

amca değilmişler [değil-miş-ler] → amca değil mi**y**mişler ?
[değil mi-miş-ler]

Şimdiki Zaman:**زمن الحاضر:**

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ²⁵	- yor - ıyor - iyor - uyor - üyor	- um
أنتَ - أنتِ	Sen			- sun
هو - هي	O			
نحن	Biz			- uz
أنتم - أنتنَّ	Siz			- sunuz
هم - هنَّ	Onlar			- lar

Fiil kökü	Zaman Eki
Son harf: { a , e , ı , i , u , ü }	- yor
Son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- ıyor
Son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- iyor
Son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- uyor
Son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- üyor

- هنالك أربعة أفعال شاذة تنتهي بـ "t" يرقق ليصبح "d":
- Sonu "t" ile biten dört fiilde: "t", "d" 'ye dönüşür:

👉 git → gidiyor

et → ediyor

👉 tat → tadyor

güt → güdüyor

eski [yor] → eskiyorsunuz

uyu [yor] → uyuyoruz

büyü [yor] → büyüyorlar

yaz [ıyor] → yazıyorum

çık [ıyor] → çıkıyorsunuz

düş [üyor] → düşüyorlar

bit [ıyor] → bitiyorsunuz

seç [ıyor] → seçiyoruz

koy [uyor] → koyuyorum

otur [uyor] → oturuyor

öp [üyor] → öpüyorlar

dua etmek → dua ediyorum

mutlu olmak → mutlu oluyorsun

25. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

- Ünlü Daralması:

- انقباض الحرف الصائت:

Fiil kökü			
Sondan Önceki Ünlü	Sonundaki Ünlü	→	Yeni Sonundaki Ünlü
a, ı	a	→	ı
o, u	a	→	u
e, i	e	→	i (*) ²⁶
ö, ü	e	→	ü

ara [yor] → arıy^orum
 yokla [yor] → yoklu^oyor
 incele [yor] → inceli^oyor
 önle [yor] → önlü^oyor
 de + yor → di^oyor

yıka [yor] → yıki^oyor
 uygula [yor] → uygul^oyor
 izle [yor] → izli^oyor
 yükle [yor] → yüklü^oyor
 ye + yor → yi^oyor

- Olumsuz:

- النفي:

Olumlu - مثبت	→	Olumsuz - منفي
fiil + zaman + şahıs eki eki	→	fiil + olumsuzluk + zaman + şahıs eki ^{27 28} eki eki
		-mi, -mi, -mu, -mü

٢٦. هذه القاعدة تنطبق أيضاً على فعلين يتكون كل منهما من مقطع واحد:

Bu kural tek heceli iki fiil için de geçerlidir:

☞ de + yor → di^oyor di^oyor → dem^oiyor
 ☞ ye + yor → yi^oyor yi^oyor → yem^oiyor

٢٧. ملاحظة: في اللغة التركية لاحقة النفي هي (**ma, me**). ولكنها فقط في حالة الزمن الحاضر

تكون (**-mi, -mi, -mu, -mü**). لا ينبغي الخلط بين أداة السؤال ولاحقة النفي. في الزمن الحاضر تأتي لاحقة النفي قبل لاحقة الزمن الحاضر، في حين أن أداة السؤال تأتي بعد لاحقة الزمن الحاضر وتكون منفصلة عن الفعل ولاحقة الزمن الحاضر المرتبطة به.

28. **Not:** Türkçede olumsuzluk eki **ma, me** ekleridir. Fakat şimdiki zamanda **-mi, -mi, -mu, -mü** eklerine dönüşür. Soru edatı ile olumsuzluk eki birbiriyle karıştırılmamalıdır. Olumsuzluk eki şimdiki zamandan önce, Soru eki ise şimdiki zamandan sonra gelir, ve (fiil ve onunla ilişkili şimdiki zaman eki) ile bağlı değil.

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

açıyorum [aç - ıyor - um] → açmıyorum [aç - mi - yor - um]

iniyorlar [in - iyor - lar] → inmiyorlar [in - mi - yor - lar]

konuşuyor [konuş - uyor] → konuşmuyor [konuş - mu - yor]

düşüyoruz [düş - üyor - uz] → düşmüyoruz [düş - mü - yor - uz]

diyorum [di{e} - yor - um] → demiyorum [de - mi - yor - um]

yiyorum [yi{e} - yor - um] → yemiyorum [ye - mi - yor - um]

- Soru:

- الإستفهام:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Soru Edatı	Şahıs Eki
أنا	Ben				- (y)um
أنت - أنتِ	Sen				- sun
هو - هي	O			mu	
نحن	Biz				- (y)uz
أنتم - أنتنَّ	Siz				- sunuz
هم - هنَّ	Onlar				- lar mı

مثبت - Olumlu	الإستفهام المثبت - Olumlu Soru
fiil + zaman + şahıs eki eki	fiil + zaman soru + şahıs ? eki edatı eki

Olumsuz-منفي:

fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki + şahıs eki.

Olumsuz Soru-الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki soru edatı + şahıs eki?

çıkıyorum → çıkıyor muyum?

çıkıyorsun → çıkıyor musun?

çıkıyor → çıkıyor mu?

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الْوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

çıkıyoruz → çıkıyor muyuz?

çıkıyorsunuz → çıkıyor musunuz?

çıkıyorlar → çıkıyorlar mı?

koşmuyorum → koşmuyor muyum?

çıkıyorlar → çıkıyorlar mı?

yemiyorum → yemiyor muyum?

-makta, -mekte : يتم الحصول على معنى الزمن الحاضر مع اللواحق:

Şimdiki zaman anlamı -makta, -mekte ekleriyle de sağlanır.

Şimdi ders çalışmakta. (Şimdi ders çalışıyorlar.)

Ayak sesleri duymaktayım. (Ayak sesleri duyuyorum.)

- Şimdiki Zaman Kayması: - تحول الزمن الحاضر:

- Duyulan Geçmiş Zaman Yerine: - مكان الزمن الماضي النقلي:

Geçen hafta annesinin ve babasının yanına gidiyor ve onları çok üzüyor. (Geçen hafta

annesinin ve babasının yanına gitmiş ve onları çok üzümü.)

Dün akşam babasına kızıyor ve evden çıkıp gidiyor.

(Dün akşam babasına kızmış ve evden çıkıp gitmiş.)

- Gelecek Zaman Yerine: - مكان الزمن المستقبل:

Bekleyin biraz sonra ben de geliyorum.

(Bekleyin biraz sonra ben de geleceğim.)

Yarın sabah yola çıkıyoruz. (Yarın sabah yola çıkacağız.)

- Geniş Zaman Yerine: - مكان الزمن الواسع:

Her gün düzenli olarak iki saat ders çalışıyor.

(Her gün düzenli olarak iki saat ders çalışır.)

Babam hiç sigara kullanmıyor. (Babam sigara kullanmaz.)

Gelecek Zaman :

زمن المستقبل:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ²⁹	- acak - ecek	- im, - im ³⁰
أنتَ - أنتِ	Sen			- sin, - sin
هو - هي	O			
نحن	Biz			- ız, - ız ³¹
أنتم - أنتنَّ	Siz			- sınız, - sınız
هم - هنَّ	Onlar			- lar, - ler

Fiil kökü	Zaman Eki
Son hecesinde { a , ı , o , u } ünlüleri varsa:	- acak
Son harf: { a , ı , o , u }	- yacak
Son hecesinde { e , i , ö , ü } ünlüleri varsa:	- ecek
Son harf: { e , i , ö , ü } ³²	- yecek

çık [**acak**] → çık**acağ**ımuç [**acak**] → uç**acaks**ınyaz [**acak**] → yaz**acağ**ızsor [**acak**] → sor**acaks**ınızdoy [**acak**] → doy**acaks**ınanla [**yacak**] → anla**yacağ**ız

29. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

30. - **acak** + **ım** → - **acağ**ım [- **acağ**-ım]- **ecek** + **ım** → - **eceğ**ım [- **eceğ**-im]31. - **acak** + **ız** → - **acağ**ız [- **acağ**-ız]- **ecek** + **ız** → - **eceğ**ız [- **eceğ**-iz]

32. İki İstisna Fiil: "de" ve "ye". "de" ve "ye" fiillerine gelecek zaman ekleri gelirse e harfi i harfine dönüşür.

فعلان إستثناء (شاذان) هما: "de" و "ye". إذا جاءت لاحقة الزمن المستقبل مع الفعلين "de" و "ye"،

يتغير الحرف e إلى i.

de [- **yecek**] → di**y**ecek [di-**yecek**][de - **yecek** ×]ye [- **yecek**] → yi**y**ecek [yi-**yecek**][ye - **yecek** ×]

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

uyu [yacak] → uyuyacağız ver [ecek] → vereceğim
 gül [ecek] → güleceğiz gör [ecek] → göreceksiniz
 gir [ecek] → gireceksin eski [yecek] → eskiyeceğiz
 büyü [yecek] → büyüyecek ekle [yecek] → ekleyeceğiz
 gelin olmak → gelin olacaksın
 izin almak → izin alacaksınız
 {{ tat [acak] → tadacağız git [ecek] → gideceğiz
 kabul etmek → kabul edeceğiz }}³³

- Olumsuz:

- النفي:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Olumsuz Eki	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ³⁴	- ma - me	- (y)acak - (y)ecek	- im, - im ³⁵
أنت - أنتِ	Sen				- sin, - sin
هو - هي	O				
نحن	Biz				- ız, - ız ³⁶
أنتم - أنتنَّ	Siz				- sınız, - siniz
هم - هنَّ	Onlar				- lar, - ler

مثبت - Olumlu	منفي - Olumsuz
fiil + zaman + şahıs eki	fiil + olumsuzluk + zaman + şahıs eki
	-ma -yacak
	-me -yecek

33. *et- / git- / tat- fiillerinde t harfi d harfine dönüşmektedir.*

في الأفعال [et- / git- / tat-], يتم تحويل الحرف t إلى الحرف d.

34. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

35. - acak + im → - acağım - ecek + im → - eceğim

36. - acak + ız → - acağız - ecek + ız → - eceğiz

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

çıkacağım [çık-acağ-ım] → çıkmayacağım [çık-ma-yacağ-ım]
 gireceksin [gir-ecek-sin] → girmeyeceksin [gir-me-yecek-sin]
 ekleyecek [ekle-yecek] → eklemeyecek [ekle-me-yecek]
 izin alacaksınız → izin almayacaksınız
 gelin olacaksınız → gelin olmayacaksınız
 kabul edeceğiz → kabul edemeyeceğiz

- Soru:

- الإستفهام:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Soru Edatı	Şahıs Eki
أنا	Ben			mi mu	-(y)ım, -(y)im
أنت - أنتِ	Sen				-sin, -sın
هو - هي	O				
نحن	Biz				-(y)ız, -(y)iz
أنتم - أنتنَّ	Siz				-sınız, -siniz
هم - هنَّ	Onlar				- lar mı , - ler mi

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ؟

fiil + zaman eki + şahıs eki → fiil + zaman eki soru edatı + şahıs eki?

Olumsuz-منفي: fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki + şahıs eki.

Olumsuz Soru-الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki soru edatı + şahıs eki?

çıkacağım → çıkacak mıyım?

gireceksin → girecek misin?

izin alacaksınız → izin alacak mısınız?

kabul edeceğiz → kabul edecek miyiz?

çıkmayacağız → çıkmayacak mıyız?

eklemeyecek → eklemeyecek mi?

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الْوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

gelin **olmayacaksınız** → gelin **olmayacak mısınız**?

يمكن استخدام الزمن المستقبل بدلاً من صيغة الأمر. يستخدم الزمن المستقبل ليعطي معنى الأمر.
Emir kipi yerine kullanılabilir. Emir anlamında kullanılır.

Şimdi git, ama sabah mutlaka erken **geleceksin**.

(Şimdi git, sabah erken gel.)

Bir daha sigara içmeye**ceksin**. (Bir daha sigara içme.)

يمكن استخدام الزمن المستقبل بدلاً من صيغة الطلب. يستخدم الزمن المستقبل ليعطي معنى الطلب.

Gereklilik kipi yerine kullanılabilir. Fiilin yapılması gerektiğini anlatır.

Acı ve ekşi yiyeceklerden kaçın**acaksınız**.

(Acı ve ekşi yiyeceklerden kaçınmalısınız.)

Verilen görevleri yerine getire**ceksin**.

(Verilen görevleri yerine getirmelisiniz.)

يمكن استخدام الزمن الحاضر بدلاً من صيغة الزمن المستقبل.

Şimdiki Zaman Kipi, Gelecek zaman yerine kullanılabilir.

Kardeşim yarın geli**yor**. (Kardeşim yarın gele**cek**.)

En kısa zamanda sularınız akı**yor**.

(En kısa zamanda sularınız ak**acak**.)

يمكن استخدام الزمن الواسع بدلاً من صيغة الزمن المستقبل.

Geniş Zaman Kipi, Gelecek Zaman yerine kullanılabilir.

Babam bu habere çok sevin**ir**.

(Babam bu habere çok sevine**cek**.)

Bu haberi duyarsa çok üzül**ür**.

(Bu haberi duyarsa çok üzüle**cek**.)

Geniş Zaman :

الزمن الواسع:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ³⁷	-r, -ar, -er, -ır, -ir, -ur, -ür	-im, -im, -um, -üm
أنت-أنتِ	Sen			-sin, -sin, -sun, -sün
هو-هي	O			
نحن	Biz			-ız, -ız, -uz, -üz
أنتم-أنتم	Siz			-sınız, -sınız, -sunuz, -sünüz
هم-هنَّ	Onlar			-lar, -ler

Fiil kökü	Zaman Eki
Son harf: { a , ı , o , u , e , i , ö , ü }	- r
Tek heceli ve hecesinde { a , ı , o , u } ³⁸ ünlüleri varsa:	- ar
Tek heceli ve hecesinde { e , i , ö , ü } ³⁹ ünlüleri varsa:	- er
Çok heceli ve son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- ır
Çok heceli ve son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- ir
Çok heceli ve son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- ur
Çok heceli ve son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- ür

anla [r] → anlarsınız

uyu [r] → uyuruz

eski [r] → eskiriz

yükle [r] → yükler

büyü [r] → büyürüm

ekle [r] → ekleriz

37. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

38. Tek heceli ile İstisna Fiilleri:

أفعال شاذة (استثناء) ذات مقطع واحد :

al [ır] → alır ...

kal [ır] → kalır ...

var [ır] → varır ...

san [ır] → sanır ...

ol [ur] → olur ...

bul [ur] → bulur ...

vur [ur] → vurur ...

dur [ur] → durur ...

39. Tek heceli ile İstisna Fiilleri:

أفعال شاذة (استثناء) ذات مقطع واحد :

gel [ir] → gelir ...

bil [ir] → bilir ...

ver [ir] → verir ...

öl [ür] → ölür ...

gör [ür] → görür ...

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

yaz [ar] → yazarsınız

çık [ar] → çıkarlar

uç [ar] → uçarız

koş [ar] → koşarsın

giy [er] → giyersiniz

gez [er] → gezerler

dök [er] → dökeriz

gül [er] → gülersin

inan [ır] → inanırsınız

katıl [ır] → katılırlar

sevin [ir] → sevinirim

evlen [ir] → evlenirler

unut [ur] → unutulur

kaybol [ur] → kaybolurum

düşür [ür] → düşürürsün

öngör [ür] → öngörürsünüz

izin almak → izin alırsınız

kabul etmek → kabul ederiz

yardımcı olmak → yardımcı olursun

- Olumsuz:

- النفي:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Olumsuz Eki	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁴⁰	-ma, -me	[] ⁴¹	-m
أنت - أنتِ	Sen		-maz, -mez		-sın, -sin
هو - هي	O		-maz, mez		
نحن	Biz		-ma, -me		-(y)ız, -(y)iz
أنتم - أنتنَّ	Siz		-maz, -mez		-sınız, -sınız
هم - هنَّ	Onlar		-maz, -mez		-lar, -ler

مثبت - Olumlu	منفي - Olumsuz
fiil + zaman + şahıs eki	fiil + olumsuzluk eki + şahıs eki
	-ma, -me, -maz, -mez

anlarsınız [anla-r-sınız] → anlamazsınız [anlamazsınız]

eskiriz [eski-r-iz] → eskimeyiz [eski-me-yiz]

koşarsın [koş-ar-sın] → koşmazsın [koş-maz-sın]

giyer [giy-er] → giyemez [giy-mez]

40. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

41. Zaman eki yok.

لا توجد لاحقة زمن.

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

inanırsınız [inan-ır-sınız] → inanmazsınız [inan-maz-sınız]
 sevinirim [sevin-ir-im] → sevinmem [sevin-me-m]
 unuturlar [unut-ur-lar] → unutmazlar [unut-maz-lar]
 düşürürsün [düşür-ür-sün] → düşürmezsin [düşür-mez-sin]
 izin alırsınız [al-ır-sınız] → izin almazsınız [al-maz-sınız]
 kabul ederiz [ed-er-iz] → kabul etmeyiz [et-me-yiz]
 yardımcı olursun [ol-ur-sun] → yardımcı olmazsın [ol-maz-sın]

- Soru:

- الإستفهام:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Soru Edatı	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁴²	-r	mi mi mu mü	-(y)ım, -(y)im, -(y)um, -(y)üm
أنت - أنتِ	Sen		-ar		-sın, -sin, -sun, -sün
هو - هي	O		-er		
نحن	Biz		-ır		-(y)ız, -(y)iz, -(y)uz, -(y)üz
أنتم - أنتم	Siz		-ir		-sınız, -siniz, -sunuz, -sünüz
هم - هنَّ	Onlar		-ür		- lar mı , - ler mi

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ?

fiil + zaman eki + şahıs eki → fiil + zaman eki soru edatı + şahıs eki?

Olumsuz- منفي: fiil + Olumsuzluk eki + şahıs eki.

Olumsuz Soru- الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki (maz | mez) soru edatı + şahıs eki?

anlarsınız → anlar mısınız ? eskiriz → eskir miyiz ?

koşarsın → koşar mısın ? giyer → giyer mi ?

42. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

. فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

sevinirim → sevinir miyim ? unutulur → unutulur mu ?
izin alırsınız → izin alır mısınız ?
kabul ederiz → kabul eder miyiz ?
yardımcı olursun → yardımcı olur musun ?

anlamazsınız → anlamaz mısınız ?
eskimeyiz → eskimez miyiz ?
koşmazsın → koşmaz mısın ?
giyemez → giyemez mi ?
sevinmem → sevinmez miyim ?
unutmazlar → unutmazlar mı ?
izin almazsınız → izin almaz mısınız ?
kabul edmeyiz → kabul edmez miyiz ?
yardımcı olmazsın → yardımcı olmaz mısın ?

الزمن الواسع، عند استخدامه في الضمائر الشخصية (sen , siz)، له معنى الطلب والرجاء والأمر بأدب.

Geniş zaman, sen ve siz şahıs zamirlerinde kullanıldığında istek, rica ve kibarca emir anlamı vardır.

Hava çok soğuk. Pencereyi kapatabilir misin?

Silginizi verir misiniz?

يمكن استخدام الزمن الواسع بدلاً من صيغة الزمن الماضي النقلي.

Geniş zaman, Duyulan Geçmiş Zaman yerine kullanılabilir.

Savaş 1945 yılında biter. (Savaş 1945 yılında bitmiş.)

Fenerbahçe o yıl rakibini yener ve tur atlar.

(Fenerbahçe o yıl rakibini yenmiş ve tur atmış.)

Keloğlan bunu duyduktan sonra yollara düşer.

(Keloğlan bunu duyduktan sonra yollara düşmüş.)

Adam oğlunu çok arar ama bulamaz.

(Adam oğlunu çok aramış ama bulamamış.)

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُغةِ التُّركيَّةِ

يمكن استخدام الزمن الواسع بدلاً من صيغة الزمن المستقبل.

Geniş zaman, Gelecek zaman yerine kullanılabilir.

Babam bu haberi duyunca çok sevinir.

(Babam bu haberi duyunca çok sevinecek.)

Ali eğer okulda değilse öğretmeni mutlaka arar.

(Ali eğer okulda değilse öğretmeni mutlaka arayacaktır.)

يتم استخدام صيغة الزمن الحاضر بكثرة بدلاً من الزمن الواسع.

Şimdiki Zaman, geniş zaman yerine çok kullanılır.

Her gün okula bu yoldan gidiyorum.

(Her gün okula bu yoldan giderim.)

Babam sigara içiyor.

(Babam sigara içer.)

الزمن الواسع يمكن أن يأتي مع الأسماء أيضاً (فضلاً عن الأفعال).

Geniş Zaman, fiillerin dışında isimlere de gelebilir.

Çok hastasınız.

Zamir İsim + Şahıs Eki

İsim	Şahıs Eki
son hecesinde "a, ı" ünlüleri varsa:	-ım, -sin, (), -iz, -sınız, -lar
son harf: " a, ı "	-yım, -sın, (), -yız, -sınız, -lar
son hecesinde "e, i" ünlüleri varsa:	-im, -sin, (), -iz, -sınız, -ler
son harf: " e, i "	-yim, -sın, (), -yiz, -sınız, -ler
son hecesinde "o, u" ünlüleri varsa:	-um, -sun, (), -uz, -sunuz, -lar
son harf: " o, u "	-yum, -sun, (), -yuz, -sunuz, -lar
son hecesinde "ö, ü" ünlüleri varsa:	-üm, -sün, (), -üz, -sünüz, -ler
son harf: " ö, ü "	-yüm, -sün, (), -yüz, -sünüz, -ler

sultan [ım] → sultanım

zayıf [ız] → zayıfız

amca [yım] → amcayım

dayı [yız] → dayıyız

asker [sin] → askersin

şair [siniz] → şairsiniz

çiftçi [yiz] → çiftçiyiz

eski [yim] → eskiyim

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

doktor [lar] → doktorlar

ucuz [lar] → ucuzlar

kilolu [yuz] → kiloluyuz

dolu [yum] → doluyum

kör [ler] → körler

kötü [yüz] → kötüyüz

Olumlu - مثبت → Olumsuz - منفي

İsim + Şahıs Eki → İsim değil + Şahıs Eki

şişmanım [şişman - im] → şişman değilim [değil - im]

amcayim [amca - y - im] → amca değilim [değil - im]

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ؟

İsim + Şahıs Eki

İsim Soru edatı [mı, mi, mu, mü] + y⁴³ + Şahıs Eki ?

İsim + [lar , ler] → İsim + [lar , ler] Soru edatı [mı, mi] ?

amcayim [amca - yim] → amca mıyim ? [mı - yim]

şairsiniz [şair-siniz] → şair misiniz ? [mi - sizin]

Olumsuz - منفي → Olumsuz Soru - الإستفهام المنفي ؟

İsim değil + şahıs eki → İsim değil mi + y⁴⁴ + Şahıs Eki ?

İsim değil + ler → İsim değil + ler Soru edatı [mi] ?

amca değilim → amca değil miyim ?

şair değilsiniz → şair değil misiniz ?

43. Şahıs Eki: (im, im, um, üm | ız, ız, uz, üz).

44. Şahıs Eki: (im, im, um, üm | ız, ız, uz, üz).

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

صيغ التمني والرغبة والطلب: ٤٥ Dilek (İsteme) Kipleri: ٤٦

• صيغة الوجوب أو اللزوم.

تشير هذه الصيغة إلى أنّ الفعل يجب أو يلزم تنفيذه. تعطي معاني "الضرورة، والوجوب، وإذا لزم الأمر". الصيغة تتم عن طريق إضافة واحدة من اللواحق "-malı,-meli" إلى الفعل.

Gereklilik Kipi.

Eylemin yapılmasının gerekli veya zorunlu olduğunu ifade eder. "lâzım, gerek, icap eder" anlamlarını verir. Gereklilik kipinin eki "-malı,-meli"dir.

• صيغة الشرط (التمني - الشرط).

تشير هذه الصيغة إلى أنّ الفعل يشترط أو يتمنى تنفيذه. الصيغة تتم عن طريق إضافة واحدة من اللواحق "-sa, -se" إلى الفعل.

Şart Kipi (Dilek - Koşul).

Eylemin yapılmasının şart, dilek veya koşul olduğunu ifade eder. Şart (Dilek - Koşul) kipinin eki "-sa, -se"dir.

٤٥. هناك مجموعتان من الصيغ في اللغة التركية: صيغة الإخبار وصيغة التمني والرغبة. صيغة التمني والرغبة والطلب: لا يوجد زمان محدد لهذه الصيغ. ولكن في كل منها يوجد معنى ومغزى الوقت المستقبل. هذه الصيغ تعبر عن التمني والطلب والرغبة وهلمّ جزاً. صيغة التمني والرغبة تضم أربعة صيغ؛ صيغة الوجوب، وصيغة الشرط - التمني، وصيغة الطلب، وصيغة الأمر.

46. **Türkçe'de iki grup kip vardır: Haber kipleri ve dilek kipleri. Dilek (İsteme) Kipleri: Bu kiplerde zaman anlamı yoktur. Ama hepsinde de pek belirgin olmayan bir gelecek zaman anlamı vardır. Bu kipler bir isteği, arzuyu vs. bildirir. Dilek kiplerinin dört kip vardır; Gereklilik kipi, Şart kipi (dilek - koşul), İstek kipi, ve Emir kipi.**

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

• صيغة الطلب.

تعطي هذه الصيغة للجملة معنى الطلب، والرغبة، والتمني. الصيغة تتم عن طريق إضافة لاحقة "-a, -e" إلى الفعل.

İstek Kipi.

Cümleye istek, dilek, temenni anlamı verir. Fiillere "-a, -e" eki getirilerek yapılır.

• صيغة الأمر.

تشير هذه الصيغة وتنص على أن الإجراء يجب أن يتم. الشخص المتحدث والأشخاص المتحدثون (أنا، نحن) لا يأخذون الأوامر. الصيغة تتم بدون إضافة أي لاحقة. يتم إضافة لاحقة الشخص فقط إلى الفعل.

Emir Kipi.

Eylemin yapılması gerektiğini buyruk şeklinde bildiren çekimdir. (Ben, Biz) şahsın emir çekimi **yoktur**. Emir kipinin eki yoktur. Emir kipinin çekimi kişi ekleri ile yapılır.

Gereklilik Kipi:**صيغة الوجوب أو اللزوم:**

الضمائر	Zamirler	Fiil	Kip Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁴⁷	-malı -meli	-(y)ım, -(y)im
أنت - أنتِ	Sen			-sın, -sin
هو - هي	O			
نحن	Biz			-(y)ız, -(y)iz
أنتم - أنتنَّ	Siz			-sınız, -siniz
هم - هنَّ	Onlar			- lar, - ler

Fiil kökü	Kip Eki
Son hecesinde { a, ı, o, u } ünlüleri varsa:	-malı
Son hecesinde { e, i, ö, ü } ünlüleri varsa:	-meli

anla [malı] → anl**malı**yız
 uyu [malı] → uy**malı**yım
 boya [malı] → boy**malı**sın
 yaz [malı] → yaz**malı**sınız
 çık [malı] → çık**malı**
 eski [meli] → esk**meli**yiz
 yükle [meli] → yük**lemeli**yim
 büyü [meli] → büy**ümeli**
 ekle [meli] → ekl**emeli**yiz
 giy [meli] → giy**melis**iniz
 gez [meli] → gez**meliler**
 izin almak → izin **almalı**lar
 kabul etmek → kabul **edmeli**
 yardımcı olmak → yardımcı **olmalı**yım

47. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

- Olumsuz:

- النفي:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Olumsuz Eki	Kip Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁴⁸	-ma -me	-malı -meli	-(y)ım, -(y)im
أنت - أنتِ	Sen				-sin, -sin
هو - هي	O				
نحن	Biz				-(y)ız, -(y)iz
أنتم - أنتنَّ	Siz				-sınız, -sınız
هم - هنَّ	Onlar				-lar, -ler

Olumlu - مثبت → Olumsuz - منفي

fiil + kip eki + şahıs eki →

fiil + Olumsuzluk eki (ma | me) + kip eki + şahıs eki

anlamalıyız [anla-malı-yız] →

anlamamalıyız [anla-ma-malı-yız]

yazmalısınız [yaz-malı-sınız] →

yazmamalısınız [yaz-ma-malı-sınız]

eklemeliyiz [ekle-meli-yiz] →

eklememeliyiz [ekle-me-meli-yiz]

izin almalılar → izin almamalılar

kabul edmeli → kabul edmemeli

yardımcı olmalıyım → yardımcı olmamalıyım

48. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

- Soru:

- الإستفهام:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Kip Eki	Soru Edatı	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁴⁹	-malı -meli	mı mi	-(y)ım, -(y)im
أنتِ - أنت	Sen				-sın, -sin
هو - هي	O				
نحن	Biz				-(y)ız, -(y)iz
أنتم - أنتنَّ	Siz				-sınız, -siniz
هم - هنَّ	Onlar			- lar mı , - ler mi	

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ؟

fiil + kip eki + şahıs eki → fiil + kip eki soru edatı + şahıs eki?

Olumsuz - منفي: fiil + Olumsuzluk eki (ma | me) + kip eki + şahıs eki

Olumsuz Soru - الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki (ma | me) + kip eki soru edatı + şahıs eki?

yazmalısınız → yazmalı mısınız ?

eklemeliyiz → eklemeli miyiz ?

kabul edmeli → kabul edmeli mi ?

yardımcı olmalıyım → yardımcı olmalı mıyım ?

anlamamalıyız → anlammalı mıyiz ?

eklememeliyiz → eklememeli miyiz ?

izin almamalılar → izin almamalılar mı ?

yardımcı olmamalıyım → yardımcı olmamalı mıyım ?

49. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

. فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

إذا جاء الفعل "olmak" في صيغة الوجوب (اللزوم) فإنه يعطي للجملة معنى الاحتمال.

"olmak" fiiline Gereklilik kipi gelirse **ihtimal** anlamı vardır.

Soruları şimdiye kadar çözmüş **olmalı**.

Eve gelen Ali **olmalı**.

Ders bitmiş **olmalı**.

Evde ders çalışıyor **olmalı**.

يمكن إضافة لواحق اللزوم "**-malı, -meli**" في صيغة الوجوب أو اللزوم إلى الجملة بطرق مختلفة.

Gereklilik kipi **-malı, -meli** eklerinin cümleye kattığı anlam farklı şekillerde de sağlanabilir.

1. yapmam gerekiyor.

يجب القيام به

Olumlu: Benim bu kitabı oku -mam gerekiyor.

(Ben bu kitabı oku-**malı**-yım.)

Olumsuz: Bundan sonra sigara iç-memem gerekiyor.

(Bundan sonra sigara iç-**memeliyim**.)

"Ona yardım etmem gerekmiyor."

"Bugün işe gitmem gerekmiyor."

Şeklinde de olumsuz yapılır ama bu cümlede işin mutlaka yapılması gerektiği anlamı yoktur. İşin yapılıp yapılmaması önemli değildir.

يمكن جعل صيغة الوجوب أو اللزوم في حالة النفي، ولكن في هذه الجملة ليس هناك ما يستلزم وجوب أن يتم العمل. ليس من المهم ما إذا كان قد تم إنجاز المهمة أم لا.

Soru: Hafta sonu ders çalış-manız gerekiyor mu?

(Hafta sonu ders çalış-**mamalı** mısınız?)

2. yapmam lazım.

يلزم القيام به

Olumlu: Benim bu ödevi yap-mam lazım.

(Ben bu ödevi yap-**malı**-yım.)

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

Olumsuz: Bu akşam kardeşimi yalnız bırakmamamız lazım.
(Bu akşam kardeşimi yalnız bırakmamalıyız.)

Soru: Hafta sonu ders çalış-manız lazım mı?
(Hafta sonu ders çalış-mamalı mısınız?)

3. yapmak zorundayım. اضطرت للقيام به

Olumlu: Ben bu kitabı oku -mak zorundayım.
(Ben bu kitabı oku-malı-yım.)

Olumsuz: Bundan sonra iç-memek zorundayız.
(Bundan sonra sigara içmemeliyiz.)

“Bundan sonra sigara içmek zorunda değiliz.”

Şeklinde de olumsuz yapılır ama cümlede işin yapılması gerektiği anlamı yoktur. İşin yapılıp yapılmaması önem taşımamaktadır.

يمكن جعل صيغة الوجوب أو اللزوم في حالة النفي. ليس من المهم ما إذا كان قد تم إنجاز المهمة أم لا.

Ona yardım etmek zorunda değiliz.

(Ona yardım etmemiz gerekmiyor.)

Soru: Hafta sonu ders çalış-mak zorunda mısınız?
(Hafta sonu ders çalış-malı mısınız?)

Not: ملاحظة:

Benim bu kitabı oku-mam icap ediyor.

[(Ben bu kitabı oku-malı-yım.)

Şeklinde de kullanılabilir.] يمكن أيضا أن تستخدم بهذا الشكل

Zorunda kalmak şeklinde kullanılırsa bir işin mutlaka yapılması gerektiğini anlatır.

إذا استخدمت في شكل **Zorunda kalmak** فتعني إنَّ العمل مطلقا يجب القيام به.

Arkadaşıma yardım etmek **zorunda kaldım**.

Şart Kipi (Dilek-Koşul): صيغة الشرط (التمني-الشرط):

الضمائر	Zamirler	Fiil	Kip Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁵⁰	-sa -se	-m
أنت - أنتِ	Sen			-n
هو - هي	O			
نحن	Biz			-k
أنتم - أنتنَّ	Siz			-nız, -niz
هم - هنَّ	Onlar			- lar, - ler

Fiil kökü	Kip Eki
Son hecesinde { a, ı, o, u } ünlüleri varsa:	-sa
Son hecesinde { e, i, ö, ü } ünlüleri varsa:	-se

anla [sa] → anlasam

uyu [sa] → uyusan

yaz [sa] → yazsak

çık [sa] → çıkmanız

eski [se] → eskiseler

yükle [se] → yüklesem

büyü [se] → büyüse

gez [se] → gezseler

izin almak → izin alsalar

kabul etmek → kabul etse

yardımcı olmak → yardımcı olsam

50. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

- Olumsuz:

- النفي:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Olumsuz Eki	Kip Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁵¹	-ma -me	-sa -se	-m
أنتَ - أنتِ	Sen				-n
هو - هي	O				
نحن	Biz				-k
أنتم - أنتنَّ	Siz				-nız, -niz
هم - هنَّ	Onlar				- lar, - ler

Olumlu - مثبت → Olumsuz - منفي

fiil + kip eki + şahıs eki →

fiil + Olumsuzluk eki (ma | me) + kip eki + şahıs eki

anlasanız [anla-sa-nız] → anlamasınız [anla-ma-sa-nız]

yazsam [yaz-sa-m] → yazmasam [yaz-ma-sa-m]

ekleseler [ekle-se-ler] → eklemeseler [ekle-me-se-ler]

izin alsalar → izin almasalar

kabul etse → kabul edmese

yardımcı olsam → yardımcı olmasam

- Soru:

- الإستفهام:

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ?

fiil + kip eki + şahıs eki → fiil + kip eki + şahıs eki soru edatı (mi | mi)?

Olumsuz-منفي: fiil + Olumsuzluk eki (ma | me) + kip eki + şahıs eki

Olumsuz Soru-الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki (ma | me) + kip eki + şahıs eki soru edatı (mi | mi)?

51. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

anlasanız [anla-sa-nız] → anlasanız mı ?

yazsam [yaz-sa-m] → yazsam mı ?

ekleseler [ekle-se-ler] → ekleseler mi ?

izin alsalar → izin almasalar mı ?

kabul etse → kabul etse mi ?

yardımcı olsam → yardımcı olsam mı ?

anlamasanız [anla-ma-sa-nız] → anlamasanız mı ?

yazmasam [yaz-ma-sa-m] → yazmasam mı ?

eklemeseler [ekle-me-se-ler] → eklemeseler mi ?

izin almasalar → izin almasalar mı ?

kabul edmese → kabul edmese mi ?

yardımcı olmasam → yardımcı olmasam mı ?

صيغة الشرط يمكن أن تأتي مع الأسماء أيضاً (فضلاً عن الأفعال).

Şart Kipi (Dilek-Koşul), fiillerin dışında isimlere de gelebilir.

İsim	Kip Eki	Şahıs Eki
son hecesinde "a, ı, o, u" ünlüleri varsa:	-sa	-m , -n
son harf: "a, ı, o, u"	-ysa	-() , -k
son hecesinde "e, i, ö, ü" ünlüleri varsa:	-se	-nız, -niz
son harf: "e, i, ö, ü"	-yse	-lar, -ler

sultan [sa] → sultansam

amca [ysa] → amcaysan

asker [se] → askersen

çiftçi [yse] → çiftçiyseniz

zayıf [sa] → zayıfsanız

dayı [ysa] → dayıysanız

şair [se] → şairseniz

eski [yse] → eskiysen

Olumlu - مثبت → Olumsuz - منفي

İsim + Kip Eki + Şahıs Eki → İsim değil + Kip Eki + Şahıs Eki

şişmansam [şişman-sa-m] → şişman değilsem [değil-se-m]

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

amca**ysan** [amca - **ysa** - n] → amca **değilsen** [**değil** - **se** - n]

Soru hali yoktur.

لا توجد حالة إستفهام.

صيغة الشرط تعطي معاني أخرى للجملة.

Şart kipi cümleye başka anlamlar da verir.

"Şu işler bir bitse de rahatla**sa**k." cümlesinde istek طلب الجملة,

"Balkona çık**sa** beni görecekti." cümlesinde koşul anlamı verir في الجملة تعطي معنى الشرط.

تعطي معنى الشرط إذا كانت الجملة الثانية تعتمد على كون المهمة الأولى متاحة أم لا.

Şart anlamı vardır. İkinci cümledeki işin olup olmaması birinci işin olup olmamasına bağlıdır.

Eğer, biraz çalış**sa** derslerden iyi not alacak.

Derse geç kalma**sa** öğretmen kızmayacaktı.

يجب عدم الخلط بين صيغة التمنيّ - الشرط مع الفعل المضاف لصيغة التمنيّ - الشرط. تأتي

صيغة التمنيّ - الشرط للأفعال وتضيف معنى الشرط والطلب للجملة.

Dilek-Şart kipi ile Ek fiilin Dilek-Şart kipini birbirine karıştırmamak gerekir. Dilek-Şart kip fiillere gelir ve cümleye **şart** ve **istek** anlamları katar.

Bu sınavı kazansa üniversiteyi Türkiye'de okuyacak. (Dilek-Şart kipi)

Araba kaliteli ve güzel**se** hemen alalım. (Ek fiilin şartı)

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

عادة ما تستخدم الجمل المحكوم عليها مع "وقت واسع" وتتألف من جملتين. يمكن استخدام الكلمة "إذا-**Eğer**" في بداية الجملة لتعزيز المعنى.

Şart anlamı olan cümleler, genellikle Geniş Zaman ile kullanılır ve iki cümleden oluşur. Anlamı güçlendirmek için cümlelerin başında "**Eğer**" sözcüğü kullanılabilir.

Eğer, biraz çalış**ırsa** derslerden iyi not alacak.
Bu ödevler bit**mezse** televizyon seyredemezsin.

في الجمل البسيطة، يتم استخدام صيغة التمنيّ - الشرط. الصيغة توجد في نهاية الجملة. يمكن استخدام "أتمنى-**Keşke**" في بداية الجملة لتعزيز المعنى.

Basit cümlelerde kullanılırsa dilek anlamı vardır. Dilek kipi cümlelerin sonunda bulunur. Anlamı güçlendirmek için cümlelerin başında **Keşke** kullanılabilir.

Keşke, öğretmen bugün ödev vermese.

إذا تم استخدام صيغة التمنيّ - الشرط بشكل متتابع في جملة فإنها تصف الحالات التي لا يتوفر فيها خيار. الجملة تعطي معنى "فقط-**sadece**".

Dilek kipi cümle içinde arka arkaya kullanılırsa seçeneği (alternatifi) olmayan durumları anlatır. Cümleye **sadece** anlamı verir.

Bu soruyu yap**sa** yap**sa** Ahmet yapar.

(Bu soruyu **sadece** Ahmet yapar.)

Beni anla**sa** anla**sa** annem anlar.

(Beni **sadece** annem anlar)

İstek Kipi:**صيغة الطلب:**

الضمائر	Zamirler	Fiil	Kip Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁵²	-a -e	-(y)ım, -(y)im
أنت - أنتِ	Sen			-sın, -sin
هو - هي	O			
نحن	Biz			-lım, -lim
أنتم - أنتنَّ	Siz			-sınız, -siniz
هم - هنَّ	Onlar			-lar, -ler

Fiil kökü	Kip Eki
Son hecesinde { a, ı, o, u } ünlüleri varsa:	-a
Son harf: { a, ı, o, u }	-ya
Son hecesinde { e, i, ö, ü } ünlüleri varsa:	-e
Son harf: { e, i, ö, ü }	-ye

bak [a] → bakayım

çık [a] → çıkasınız

uyu [ya] → uyuyasın

sula [ya] → sulayalım

gör [e] → göreler

geç [e] → geçeler

büyü [ye] → büyüyelim

yükle [ye] → yükleye

izin almak → izin alasın

kabul etmek → kabul edeyim

yardımcı olmak → yardımcı olalım

52. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

- Olumsuz:

- النفي:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Olumsuz Eki	Kip Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ⁵³	-ma -me	-(y)a -(y)e	-(y)ım, -(y)im
أنت - أنتِ	Sen				-sın, -sin
هو - هي	O				
نحن	Biz				-lım, -lim
أنتم - أنتنَّ	Siz				-sınız, -siniz
هم - هنَّ	Onlar				-lar, -ler

Olumlu - مثبت → Olumsuz - منفي

fiil + kip eki + şahıs eki →

fiil + Olumsuzluk eki (ma | me) + kip eki + şahıs eki

bakayım [bak-a-yım] → bakmayayım [bak-ma-ya-yım]

çıkasınız [çık-a-sınız] → çıkmayasınız [çık-ma-ya-sınız]

uyuyasın [uyu-ya-sın] → uyumayasın [uyu-ma-ya-sın]

sulayalım [sula-ya-lım] → sulamayalım [sula-ma-ya-lım]

görelər [gör-e-ler] → görmeyeler [gör-me-ye-ler]

geçeler [geç-e-ler] → geçmeyeler [geç-me-ye-ler]

büyüyelim [büyü-ye-lim] → büyümeyelim [büyü-me-ye-lim]

yükleye [yükle-ye] → yüklemeye [yükle-me-ye]

izin alasın → izin almayasın

kabul edeyim → kabul edmeyeyim

yardımcı olalım → yardımcı olmayalım

53. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

- Soru:

- الإستفهام:

Olumlu - مثبت → Olumlu Soru - الإستفهام المثلث ؟

fiil + kip eki + şahıs eki → fiil + kip eki + şahıs eki soru edatı (mi | mi)?

Olumsuz- منفي: fiil + Olumsuzluk eki (ma | me) + kip eki + şahıs eki

Olumsuz Soru- الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki (ma | me) + kip eki + şahıs eki soru edatı (mi | mi)?

صيغة الطَّلَب (الإستفهام): تستخدم حالة الإستفهام فقط مع: "أنا - Ben" و
"نحن - Biz".

İstek Kipi (Soru): Sadece iki şahıs kipinde soru hali kullanılmaktadır: "Ben - أنا" ve "Biz - نحن".

Ben: bakayım → bakayım mı?

Biz: sulayalım → sulayalım mı?

Ben: kabul edeyim → kabul edeyim mi?

Biz: yardımcı olalım → yardımcı olalım mı?

Ben: bakmayayım → bakmayayım mı?

Biz: sulamayalım → sulamayalım mı?

Ben: kabul edmeyeyim → kabul edmeyeyim mi?

Biz: yardımcı olmayalım → yardımcı olmayalım mı?

Emir Kipi⁵⁵:**صيغة الأمر^{٥٤}:**

الضمائر	Zamirler	Emir kipinin ekleri yoktur - صيغة الأمر ليس لها أي ملحقات	
أنت - أنتِ	Sen	fiil ⁵⁶	
هو - هي	O		-sın, -sin, -sun, -sün
أنتم - أنتنَّ	Siz		-(y)ın(ız), -(y)in(iz), -(y)un(uz), -(y)ün(üz)
هم - هنَّ	Onlar		-sınlar, -sinler, -sunlar, -sünler

git [O] → gitsin

sula [Onlar] → sulasınlar

gör [Sen] → gör

büyü [Onlar] → büyüsunler

kabul etmek → kabul edin

yardımcı olmak → yardımcı olsunlar

git [Siz] → gidin

uyu [Sen] → uyu

geç [O] → geçsin

yükle [Siz] → yükleyin

izin almak → izin alsın

- Olumsuz:

- النفي:

الضمائر	Zamirler			
أنت - أنتِ	Sen	fiil ⁵⁷	-ma -me	
هو - هي	O			-sın, -sin
أنتم - أنتنَّ	Siz			-(y)ın, -(y)in
هم - هنَّ	Onlar			-sınlar, -sinler

gitsin → gitmesin

sulasınlar → sulamasınlar

gör → görme

büyüsünler → büyümesinler

kabul edin → kabul etmeyin

gidin → gitmeyin

uyu → uyuma

geç → geçmesin

yükleyin → yüklemeyin

izin alsın → izin almasın

٥٤ . صيغة الأمر: لاتستخدم مع: "أنا - Ben" و "نحن - Biz" لأن الإنسان لا يأمر نفسه.

55. **Emir Kipi:** "Ben - أنا" ve "Biz - نحن" kiplerinde kullanılmaz çünkü insan kendi kendine emir vermez.

56. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

57. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُغةِ التُّركيَّةِ

yardımcı **olsunlar** → yardımcı **olmasınlar**

صيغة الأمر (الإستفهام): تستخدم حالة الإستفهام فقط مع : "هو - هي O" و "هم - هنَّ Onlar"، ولا تستخدم مع الضمائر "أنت-أنتِ Sen" و "أنتم-أنثُنَّ Siz".

Emir Kipi (Soru): Sadece iki şahıs kipinde soru hali kullanılmaktadır: "O هو-هي" ve "Onlar هم-هنَّ". **Sen** ve **Siz** için Emir kipi (soru) kullanılmaz.

O: **gitsin mi?**

gitmesin mi?

Onlar: sul**asınlar mı?**

sul**amasınlar mı?**

O: **geçsin mi?**

geçmesin mi?

O: izin **alsın mı?**

izin **almasın mı?**

Onlar: yardımcı **olsunlar mı?**

yardımcı **olmasınlar mı?**

صيغة الأمر مع لاحقة الجمع الثانية لها معنى **الرجاء**.

Emir kipinin ikinci çoğul ekinde **rica** anlamı vardır.

- Lütfen, şu kalemi ver**iniz!**

- Lütfen söyley**in!**

يتم استخدام صيغة الأمر بمعنى **الطلب**.

- Emir kipi **dilek, istek** anlamında da kullanılır.

- Kolay **gelsin**.

- Afiyet **olsun**.

- **Korkma**, sönmez bu şafaklarda yüzen **al** sancak

- **Çatma**, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!

- Her şey gönlünüzce **olsun**.

- Peki, öyle **olsun**.

- Kahraman ırkıma bir **gül**...

- Allah'ım bizi **affet!**

في الأفعال "et, git, tat"، يصبح الحرف t الحرف d.

et, git, tat fiillerinde **t** harfi **d** harfine dönüşür.

+ Lütfen, şu yemekten de tad**ın**.

+ Lütfen, hemen buradan gid**in**.

+ Arkadaşlar, hafta sonu annenize yardım ed**iniz**.

الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأَزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الأَفْعَالُ الْمُلْحَقَّةُ وَصِيغُ أَفْعَالِ الْأَزْمِنَةِ الْمُرَكَّبَةِ:

Ek-Fiiller ve Birleşik Zamanlı Fiil Çekimleri:

الأَفْعَالُ الْمُلْحَقَّةُ: الفِعْلُ الْمُلْحَقُ (الفِعْلُ الْمُلْحَقُ، فعل "imek"، الفِعْلُ الْأَصْلِيُّ)، فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ تتصل بنهاية الأسماء والكلمات الأصلية مما يسمح باستخدامها كمُسْنَدَاتٍ، بالإضافة إلى ذلك إدخال تصريفات الأزمنة المركبة على الأزمنة البسيطة. من هذا التعريف، الأفعال الإضافية (الملحقة) لها مهمتان:

1. تتصل بنهاية الأسماء والكلمات الأصلية مما يسمح باستخدامها كمُسْنَدَاتٍ.
 2. عمل تصريفات الأزمنة المركبة من الأزمنة البسيطة (باستثناء "-dir").
- الأَفْعَالُ الْمُلْحَقَّةُ هِيَ "-idi"، "-imiş"، "-ise" و"-dir" وتتغير وفقاً للتوافقات الصوتية الصحيحة باتصالها بالكلمات.

Ek-Fiiller (Ek Eylemler): Ek-fiil (ek-eylem, imek fiili, cevher fiil), Türkçede isimlerin ve isim soylu kelimelerin sonuna gelerek onların yüklem olarak kullanılmalarını sağlayan, ayrıca basit zamanlı fiillerden birleşik zamanlı fiil yapan çekim ekleridir. Bu tanımdan hareketle, ek-fiillerin iki görevi vardır:

1. İsim veya isim soylu kelimelerin sonuna gelerek, onları yüklem yapmak.
2. Basit zamanlı fiillerin, birleşik zamanlı fiil yapılması (-dir hariç).

Ek-fiiler "-idi", "-imiş", "-ise" ve "-dir"dir ancak sözcüklere bitişik olarak yazıldıklarında ses uyumlarına uyarak değişiklik gösterebilirler.

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

١. جعل الأسماء وكلمات الأسماء الأصلية (صفة، ظرف، ضمير، ... إلخ)

مسندة:

1. İsim ve İsim Soylu Sözcüklerin (sıfat, zarf, zamir vs.) Yüklem Yapılması:

a. Ek Fiilin Görülen/Bilinen Geçmiş Zamanı (idi): ⁵⁸

	<u>Ek fiil</u>	+	<u>Kip Eki</u>	+	<u>Şahıs Eki</u>
İsim veya isim soylu sözcük	i	+	di	+	-m, -n, (), -k, -niz, -ler

- Mesleğimi yapamadığım için mutsuzdum.
(mutsuz **idim**)
- Canım kuzenim, sen gençliğinde bile çok güzel**di**n.
(güzel **idin**)
- Hem evinde hem iş yerinde oldukça başarılı bir kadın**di**. (kadın **idi**)
- Sen ve ben çok iyi bir ekip**ti**k. (ekip **idik**)
("d→t" ünsüz benzeşmesi meydana gelmiştir)
- Siz de geçmiş yıllarda kulübümüze üye**yd**iniz.
(üye **idiniz**) ("y" kaynaştırma harfi)
- Hazırlıklı olmamalarına karşın konuya hakim**d**iler.
(hakim **idiler**) (hakimlerdi)

Olumsuzu Nasıl Yapılır? ⁵⁹

Ek fiillin görülen geçmiş zamanının olumsuzu "değil" kelimesiyle yapılır. "Değil" kelimesi ek fiilden önce gelir.

- Çok para verip aldığı arabanın motoru güçlü değildi.
(değil idi)
- Hayalini süsleyen erkek o değildi. (değil idi)

٥٨. زمن الماضي الشهودي (زمن الماضي الـ di) .

٥٩. صيغة النفي تكون باستخدام "değil".

b. Ek Fiilin Öğrenilen/Duyulan Geçmiş Zamanı (imiş):⁶⁰

İsim veya isim + Ek fiil + Kip Eki + Şahıs Eki
soylu sözcük + **i** + **miş** + **-m, -sin, (), -iz, -sınız, -ler**

- Bu ay faturaları ödeyecek kişi benmişim. (ben **mişim**)
- Zannettiğimden de akıllı**mişsin**. (akıllı **mişsin**) ("y" kaynaştırma harfi)
- Yemekte şehriye çorbası **varmış**. (var **miş**)
- Anladım ki bu dünyada aslında hep yapayalnız**mişiz**. (yapayalnız **mişiz**)
- Siz paradan değil, yürekten yana zengin**mişsiniz**. (zengin **mişsiniz**)
- Denizin sokak çocukları martılar**miş**. (martılar **miş**)

Olumsuzu Nasıl Yapılır?⁶¹

Ek fiillin öğrenilen geçmiş zamanının olumsuzu da "değil" kelimesiyle yapılır.

- Yollar, sanıldığı gibi karla kaplı değilmiş. (değil imiş)
- Sekreterini aradım ama müsait değilmişsin (değil imişsin)

٦٠. زمن الماضي النقلي (زمن الماضي الـ miş) .

٦١. صيغة النفي تكون باستخدام "değil" .

c. Ek Fiilin Şartı (ise): 62 صيغة الشرط

İsim veya isim + Ek fiil + Kip Eki + Şahıs Eki
soylu sözcük + **i** + **se** + **-m, -n, (), -k,**
-niz, -ler

- Akşamları çok yorgun**sam** spora gitmem.
(yorgun **isem**)
- Yalnızsan ve çaresiz**sen** hiç kimse acımaz bu devirde.
(yalnız **isen** ve çaresiz **isen**)
- Gözlerin bozuk**sa** seni mülakatta elerler. (bozuk **ise**)
- Eğer aynı düşüncede**yseniz** siz de bu konuda bize destek olmaya çalışın. (düşüncede **isek**)
- Aç**sanız** size yemek alabilirim. (Aç **iseniz**)
- Kırşehirl**iseler** bizim kültürümüze de yakın sayılırlar.
(Kırşehirli **iseler**) (Kırşehirlilerse)

62. ❁ **Uyarı:** Ek fiilin şartı, eklendiği sözcüğü yüklem yapmaz, yükleme şart anlamı katar; çünkü cümlede zaten yüklem vardır. Bu yüzden bu cümlelerde ek fiili fark etmek biraz daha zordur. Yüklemde ek fiil bulamadığınız zaman cümleye tekrar dönüp bir de ek fiilin şartı olan “ise” var mı yok mu ona bakmanızı tavsiye ederiz.

❁ **تذير:** شرط الفعل الإضافي لا يقوم بتقييم الكلمة المضافة؛ لأن الجملة لديها بالفعل المسند. لذلك يكون من الصعب ملاحظة الجمل الإضافية في هذه الجمل. إذا لم تتمكن من العثور على الفعل الإضافي في الحكم، فنحن نوصيك بالرجوع مرة أخرى إلى الجملة ومعرفة ما إذا كان هناك شرط “ise” مطلوبًا للفعل الإضافي أم لا.

Olumsuzu Nasıl Yapılır? ⁶³

Ek fiillin şartının olumsuz çekimi “değil” kelimesiyle yapılır.

- Sorular zor değilse neden bu kadar yanlış yaptın? (değil ise)
- Formu dolduran sen değilsen bu imza kimin olabilir? (değil isen)

⚠️ **تذير:** لا ينبغي الخلط بين أداة الربط “ise” والفعل الإضافي “ise”. يمكن عمل حالة النفي وهو يضيفي للجملة معنى الشرط؛ في المقابل، أداة الربط “ise” لا يمكن أن تكون منفية والشرط لا يوفر المعنى ، يقدم ويوفر مقارنة في الجملة.

⚠️ **Uyarı:** *Bağlaç olan “ise” ile ek fiil olan “ise” birbiriyle karıştırılmamalıdır. Ek fiilin olumsuzu yapılabilir ve cümleye şart anlamı katar; buna karşılık bağlaç olan “ise”nin olumsuzu yapılamaz ve şart anlamı sağlamaz, cümlede karşılaştırma yapılmasını sağlar.*

- Bu duyduklarım doğru ise onlara dava açacağım.(Ek fiil) (Dava açmasının şartı duyduklarının doğru olması)
- Bu duyduklarım doğru değilse onlara dava açacağım. (Ek fiilin olumsuzu yapılabilir)
- Tansiyonu yüksek, ateşi ise normalin üstünde.(Bağlaç) (Tansiyon ile ateş karşılaştırılmış)
- Tansiyonu yüksek, ateşi ise normalin üstünde. (Olumsuzu yapılamaz)

٦٣. صيغة النفي تكون باستخدام "değil".

d. Ek Fiilin Geniş Zamanı (dır)

			<u>Ek</u> <u>fiil</u>		<u>Kip</u> <u>Eki</u>		<u>Şahıs Eki</u>	
Ben	İsim veya isim soylu sözcük	+	-	+	-	+	m	(dir)
Sen							sin	(dir)
O							-	dir
Biz							iz	(dir)
Siz							siniz	(dir)
Onlar					dir	+	ler	
(-lerdir, -lardır)								

تذير:

من الصعب بعض الشيء ملاحظة وتمييز الفعل الإضافي للزمن الواسع في الجملة، تمامًا مثل حالة الفعل الإضافي بصيغة الشرط "ise". في الأمثلة التالية، ستري أن لاحقة الفعل الإضافي "i" قد تم إسقاطها ولم يبق سوى مرفق الشخص. ما نحتاج الانتباه إليه هنا هو أن الأسماء وكلمات الأسماء الأصلية هي الأفعال في الجملة من خلال أخذ مرفق شخص. الملحق والزمن الواسع وفقا لتدفق الجملة يأخذ "dir" في بعض الأحيان وفي بعض الأحيان لا يأخذ. لهذا السبب فإن المرفق "dir" في الجدول أعلاه مكتوب بين قوسين بعد مرفق الشخص.

Uyarı:

☞ Cümlede ek fiilin geniş zaman çekimini, tıpkı ek fiilin şartı (ise) gibi fark etmek biraz zordur. Aşağıdaki örnek cümlelerde yüklemdeki "i" ek fiilinin düştüğünü ve sadece şahıs ekinin kaldığını göreceksiniz arkadaşlar. Burada dikkat etmemiz gereken şey isim ve isim soylu sözcüklerin kişi eki olarak cümlede yüklem olduklarıdır. Yüklem, geniş zaman bildiren "dir" ekini cümlenin anlam akışına göre kimi zaman alır kimi zaman almaz. Yukarıdaki tabloda "dir" ekinin şahıs eklerinden sonra parantez içinde yazılmasının sebebi de budur.

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

- Enstrüman çalma konusunda oldukça yetenekliyimdir. (yetenekliyim)
- Sandığımdan daha da hızlısın.
- Yeni tasarladığım ayakkabı son derece modern ve şık bir görünüme sahip. (sahiptir)
- Bu sezon, geçen yıla göre daha başarılı bir takımız.
- Senden bana haber getiren yeşilbaşlı telli turnalardır.

Olumsuzu Nasıl Yapılır? ⁶⁴

Ek fiilin geniş zamanının olumsuzu da “değil” kelimesi ile yapılır.

- Bu hayatta hiç kimse mükemmel değildir.
- Görülen o ki meşgul değilsiniz.

٦٤ . صيغة النفي تكون باستخدام "değil".

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُغةِ التُّركيَّةِ

٢. عمل تصريفات الأزمنة المركبة من الأزمنة البسيطة:

2. Basit Zamanlı Fiillerin Birleşik Zamanlı fiil Yapılması:

المهمة الأخرى للفعل الإضافي هي التأكد من أن الفعل البسيط يؤخذ كفعل زمني مركب. دعونا نرى ما هو فعل الزمن البسيط لتعلم هذه المهمة:

Ek fiilin diğer görevi de basit zamanlı bir fiilin, birleşik zamanlı fiil olarak çekimlenmesini sağlamaktır. Bu görevini öğrenmek için önce basit zamanlı fiil nedir bunu görelim:

BASİT ZAMANLI FİİL

فعل الزمن البسيط

Fiil kök ya da gövdesi	+	Kip eki	+	Şahıs eki	→	Basit Zamanlı Fiil
جذر الفعل						
Uyu	+	muş	+	um	→	Uyumuşum
Bil	+	iyor	+	sun	→	Biliyorsun
Git	+	meli	+	yiz	→	Gitmeliyiz

👉 إنَّ تصريف الفعل باستخدام ملحقة واحدة مع ملحق الشخص يعني أنَّ الفعل عبارة عن فعل زمني بسيط.

👉 Bir fiilin “tek kip eki” ve “şahıs” ile çekimlenmesi, o fiilin basit zamanlı fiil olması anlamına gelmektedir.

BİRLEŞİK ZAMANLI FİİL

فعل الزمن المُركَّب

Fiil kök ya da gövdesi	+	Kip eki	+	Ek fiil	+	Şahıs eki	→	Birleşik Zamanlı Fiil
جذر الفعل								
Uyu	+	muş	+	idi	+	m	→	Uyumuştum
Bil	+	iyor	+	imiş	+	sin	→	Biliyormuşsun
Git	+	meli	+	ise	+	k	→	Gitmeliyse

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

Fiilin birleşik zamanlı olması demek, ek fiil yardımıyla “iki kip ekinin” bir araya gelmesi demektir:

- Uyumuştum (öğrenilen geçmiş zaman ve görülen geçmiş zaman)
- Biliyormuşsun (şimdiki zaman ve öğrenilen geçmiş zaman)
- Gitmeliysek (gereklilik kipi ve istek kipi)

Gibi örneklerde yan yana iki kip ekinin bulunmasını, düşen “i” ek fiili sağlamaktadır.

فعل الزمن المُركَّب يعني أنه يتكون بإضافة لاحقتين "لاحقة الزمن مع مساعدة لاحقة الفعل الإضافي".

- لقد نمتُ (العِلْمُ في الماضي والمشاهدة في الماضي)
 - أنت كنت تعرف (الزمن الحاضر والعلم في الماضي)
 - علينا أن نذهب (وضع اللزوم مع وضع الطلب)
- في مثل هذه الأمثلة يؤدي وجود الإضافتان جنبا إلى جنب إلى سقوط لاحقة الفعل “i”.

Birleşik zamanlı fiiller 3'e ayrılır: أفعال الأزمنة المُركَّبة ثلاثة أقسام:

1. Hikâye birleşik zamanlı fiiller	١. أفعال زمن الحكاية المُركَّب
2. Rivayet birleşik zamanlı fiiller	٢. أفعال زمن الرواية المُركَّب
3. Şart birleşik zamanlı fiiller	٤. أفعال زمن الشرط المُركَّب

1. Hikâye birleşik zamanlı fiiller 1. أفعال زمن الحكاية المركب

Fiil kök ya da gövdesi	+	Kip eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki	→	Hikâye birleşik zamanlı fiil
Fiil kök ya da gövdesi	+	Görülen geçmiş zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki	→	Görülen geçmiş zamanın hikâyesi حكاية الزمن الماضي الشهودي
		Duyulan geçmiş zaman eki						Duyulan geçmiş zamanın hikâyesi حكاية الزمن الماضي النقلي
		Şimdiki zaman eki						Şimdiki zamanın hikâyesi حكاية الزمن الحاضر
		Gelecek zaman eki						Gelecek zamanın hikâyesi حكاية الزمن المستقبل
		Geniş zaman eki						Geniş zamanın hikâyesi حكاية الزمن الواسع
		Gereklilik kipi eki						Gereklilik kipinin hikâyesi حكاية صيغة الوجوب أو اللزوم
		Dilek-Şart kipi eki						Dilek-Şart kipinin hikâyesi حكاية صيغة التمني - الشرط
		İstek kipi eki						İstek kipinin hikâyesi حكاية صيغة الطلب
Emir kipinin hikâyesi yoktur								لا توجد حكاية صيغة الأمر

Görülen geçmiş zamanın hikâyesi

حكاية الزمن الماضي الشهودي

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Dili geçmiş zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki
Ben	Fiil kök ya da gövdesi	+	-dı, -di, -du, -dü, -tı, -ti, -tu, -tü	+	-(y)dı, -(y)di, -(y)du, -(y)dü	+	m
Sen							n
O							
Biz							k
Siz							nız, niz, nuz, nüz
Onlar							lar, ler

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki	+	Dili geçmiş zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki	
Ben										m
Sen										n
O										
Biz										k
Siz										nız, niz
Onlar										lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
gördüydün	görmediydin	gördüydüm	görmediydim
gördüydü	görmediydi	gördüydünüz	görmediydiniz
gördüydük	görmediydik	gördüydüler	görmediydiler

Duyulan geçmiş zamanın hikâyesi

حكاية الزمن الماضي النقلي

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Mişli geçmiş zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki	
Ben								m
Sen								n
O								
Biz								k
Siz								nız, niz, nuz, nüz
Onlar								lar, ler

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki	+	Mişli geçmiş zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki	
Ben										m
Sen										n
O										
Biz										k
Siz										nız, niz
Onlar										lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
uyumuştuk	uyumamıştık	seçmiştin	seçmemiştin
uyumuşlardı	uyumamışlardı	üzülmüştük	üzülmemiştik
yazmışlardı	yazmamışlardı	kaçmıştınız	kaçmamıştınız

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

Şimdiki zamanın hikâyesi

حكاية الزمن الحاضر

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Şimdiki zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı (u)du	+	şahıs eki
Ben			- yor				m
Sen			- ıyor				n
O			- iyor				
Biz			- uyor				k
Siz			- üyor				nuz
Onlar							lar + (ı)dı

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي:

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olumsuzluk eki	+	Şimdiki zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki
Ben	Fiil kök ya da gövdesi	+	-mi -mi -mu -mü	+	yor	+	(u)du	+	m
Sen							(u)du		n
O							(u)du		
Biz							(u)du		k
Siz							(u)du		nuz
Onlar									lar + (ı)dı

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
bakıyordun	bakmıyordun	okuyordum	okumuyordum
içiyorduk	içmiyorduk	alıyorlardı	almıyorlardı
bekliyordu	bekli miyordu	üzülüyordunuz	üzülmiyordunuz

Gelecek zamanın hikâyesi

حكاية الزمن المستقبل

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Gelecek zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı -tı, -ti, lar, ler	+	şahıs eki
Ben							m
Sen							n
O			-(y)acak, -(y)ecek				
Biz							k
Siz							nız, niz, nuz, nüz
Onlar							-dı, -di

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التُّركيَّة

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki	+	Gelecek zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki				
Ben										-ma	-(y)acak,	-tı, -ti	m
Sen										-me	-(y)ecek		n
O													
Biz													k
Siz													nız, niz
Onlar													lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
bilecekti	bilme y ecekti	yıkayacaktım	yıkama y acaktım
içecektim	içme y ecektim	yıkayacaklardı	yıkama y acaklardı
alacaktın	alma y acaktın	bilecektiniz	bilme y ecektiniz

Geniş zamanın hikâyesi

حكاية الزمن الواسع

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Geniş zaman eki	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki			
Ben								-r, -ar,	-dı, -di,	m
Sen								-er, -ir,	-du, -dü	n
O								-ir, -ur,		
Biz								-ür		k
Siz										nız, niz, nuz, nüz
Onlar										lar, ler

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olumsuz- luk eki	+	Geniş zaman eki yoktur	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki			
Ben										-maz	-dı,	m
Sen										-mez	-di	n
O												
Biz												k
Siz												nız, niz
Onlar												lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
beklerdim	beklemezdim	koşardınız	koşmazdınız
giderdik	gitmezdik	otururlardı	oturmazlardı
üzülürdük	üzülmezdik	bitirirlerdi	bitirmezlerdi

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التُّركيَّة

Gereklilik kipinin hikâyesi

حكاية صيغة الوجوب أو اللزوم

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Gereklilik kipi	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki	
Ben								m
Sen								n
O								
Biz								k
Siz								nız, niz
Onlar								lar, ler

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي:

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olumsuzluk eki	+	Gereklilik kipi	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki	
Ben										m
Sen										n
O										
Biz										k
Siz										nız, niz
Onlar										lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
gitmeliydim	gitmemeliydim	taşmalıydınız	taşmamalıydınız
olmalıydılar	olmamalıydılar	taşmalıydık	taşmamalıydık

Dilek-Şart kipinin hikâyesi

حكاية صيغة التمني - الشرط

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Dilek-Şart kipi	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki	
Ben								m
Sen								n
O								
Biz								k
Siz								nız, niz
Onlar								lar, ler

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي:

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olumsuzluk eki	+	Dilek-Şart kipi	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki	
Ben										m
Sen										n
O										
Biz										k
Siz										nız, niz
Onlar										lar, ler

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
yese ^y dim	yemese ^y dim	düşünse ^y diler	düşünmese ^y diler
yese ^y din	yemese ^y din	bıraksay ^y dın	bırakmasay ^y dın
yese ^y dik	yemese ^y dik	olsay ^y dınız	olmasay ^y dınız

İstek kipinin hikâyesi

حكاية صيغة الطلب

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	İstek kipi	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki
Ben	Fiil kök ya da gövdesi	+	-a -e	+	-ydı, -ydi	+	m
Sen							n
O							
Biz							k
Siz							nız, niz
Onlar							lar, ler

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olumsuzluk eki	+	İstek kipi	+	ek fiilin görülen geçmiş zamanı	+	şahıs eki
Ben	Fiil kök ya da gövdesi	+	-ma, -me	+	-ya -ye	+	-ydı, -ydi	+	m
Sen									n
O									
Biz									k
Siz									nız, niz
Onlar									lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
bile ^y dim	bilme ^y eydim	bile ^y dik	bilme ^y eydik
bile ^y din	bilme ^y eydin	bile ^y diniz	bilme ^y eydiniz
bile ^y di	bilme ^y eydi	bile ^y diler	bilme ^y eydiler

Emir kipinin hikâyesi yoktur

لا توجد حكاية صيغة الأمر

2. Rivayet birleşik zamanlı fiiller ۲. أفعال زمن الرواية المُركَّب

Fiil kök ya da gövdesi	+	Kip eki	+	ek fiilin öğrenilen geçmiş zamanı	+	Şahıs eki	→	Rivayet birleşik zamanlı fiil
Görülen geçmiş zamanın rivayeti yoktur لا توجد رواية الزمن الماضي الشهودي								
Fiil kök ya da gövdesi	+	Duyulan geçmiş zaman eki	+	ek fiilin öğrenilen geçmiş zamanı "imiş"	+	şahıs eki	→	Duyulan geçmiş zamanın rivayeti رواية الزمن الماضي النقلي
		Şimdiki zaman eki						Şimdiki zamanın rivayeti رواية الزمن الحاضر
		Gelecek zaman eki						Gelecek zamanın rivayeti رواية الزمن المستقبل
		Geniş zaman eki						Geniş zamanın rivayeti رواية الزمن الواسع
		Gereklilik kipi eki						Gereklilik kipinin rivayeti رواية صيغة الوجوب أو اللزوم
		Dilek-Şart kipi eki						Dilek-Şart kipinin rivayeti رواية صيغة التمني - الشرط
		İstek kipi eki						İstek kipinin rivayeti رواية صيغة الطلب
Emir kipinin rivayeti yoktur لا توجد رواية صيغة الأمر								

Görülen geçmiş zamanın rivayeti yoktur

لا توجد رواية الزمن الماضي الشهودي

Duyulan geçmiş zamanın rivayeti

رواية الزمن الماضي النقلي

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Mişli geçmiş zaman eki	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	+	şahıs eki
Ben							ım, im, um, üm
Sen							sın, sin, sun, sün
O							
Biz							ız, iz, uz, üz
Siz							sınız, siniz, sunuz, sünüz
Onlar							lar, ler

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التُركيَّة

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki	+	Mişli geçmiş zaman eki	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	+	şahıs eki
Ben									im, im
Sen									sin, sin
O									
Biz									ız, ız
Siz									sınız, sizin
Onlar									lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
yap mişmişim	yap mamışmışım	yap mişmişiz	yap mamışmışız
yap mişmişsin	yap mamışmışsın	yap mişmişsınız	yap mamışmışsınız
yap mişmiş	yap mamışmış	yap mişmişlar	yap mamışmışlar

👉 **Duyulan geçmiş zamanın rivayeti** çekimlenmesi mevcuttur; ancak kulağa hoş gelmediğinden kullanılmaz.

👉 صيغة رواية الزمن الماضي النقلي موجودة؛ ومع ذلك، فإنها لا تستخدم لأنها غير جيدة سماعياً للأذن.

Şimdiki zamanın rivayeti

رواية الزمن الحاضر

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Şimdiki zaman eki	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	+	şahıs eki
Ben							um
Sen							sun
O							
Biz							uz
Siz							sunuz
Onlar							lar

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki	+	Şimdiki zaman eki	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	+	şahıs eki
Ben									um
Sen									sun
O									
Biz									uz
Siz									sunuz
Onlar									lar

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
çıkıyormuşum	çıkılmıyormuşum	çıkıyormuşsun	çıkılmıyormuşsun
çıkıyormuş	çıkılmıyormuş	çıkıyormuşsunuz	çıkılmıyormuşsunuz
çıkıyormuşuz	çıkılmıyormuşuz	çıkıyorlarmış	çıkılmıyorlarmış

Gelecek zamanın rivayeti

رواية الزمن المستقبل

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Gelecek zaman eki	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	+	şahıs eki						
Ben								-	(y)acak	-	-miş	-	im, im
Sen													sin, sin
O													
Biz													ız, ız
Siz													sınız, sizin
Onlar													lar, ler

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olumsuzluk eki	+	Gelecek zaman eki	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	+	şahıs eki								
Ben										-	-ma	-	(y)acak	-	-miş	-	im, im
Sen																	sin, sin
O																	
Biz																	ız, ız
Siz																	sınız, sizin
Onlar																	lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
satacakmışım	satmayacakmışım	satacakmışsın	satmayacakmışsın
satacakmış	satmayacakmış	satacakmışsınız	satmayacakmışsınız
satacakmışız	satmayacakmışız	satacaklarmış	satmayacaklarmış

Geniş zamanın rivayeti

رواية الزمن الواسع

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Geniş zaman eki	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	+	şahıs eki						
Ben								-	-r, -ar,	-	-miş, -miş	-	im, im, um, üm
Sen													sin, sin, sun, sün
O													
Biz													ız, ız, uz, üz
Siz													sınız, sizin, sunuz, sünüz
Onlar													lar, ler

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki -maz -mez	+	Geniş zaman eki yoktur	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı -miş -miş	+	şahıs eki
Ben									ım, im
Sen									sın, sin
O									
Biz									ız, iz
Siz									sınız, siniz
Onlar									miş, miş
								lar, ler	

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
Çöz er miş im	Çöz mez miş im	Çöz er miş sin	Çöz mez miş sin
Çöz er miş	Çöz mez miş	Çöz er miş siniz	Çöz mez miş siniz
Çöz er miş iz	Çöz mez miş iz	Çöz er leşmiş	Çöz mez leşmiş

Gereklilik kipinin rivayeti

رواية صيغة الوجوب أو اللزوم

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Gereklilik kipi -malı -meli	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı -ymiş, -ymiş	+	şahıs eki	
Ben								ım, im
Sen								sın, sin
O								
Biz								ız, iz
Siz								sınız, siniz
Onlar								miş, miş
							lar, ler	

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki -ma -me	+	Gereklilik kipi -malı -meli	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı -ymiş -ymiş	+	şahıs eki
Ben									ım, im
Sen									sın, sin
O									
Biz									ız, iz
Siz									sınız, siniz
Onlar									miş, miş
							lar, ler		

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
sorm alı ymış ım	sorm ama lıymış ım	sorm alı ymış sin	sorm ama lıymış sin
sorm alı ymış	sorm ama lıymış	sorm alı ymış siniz	sorm ama lıymış siniz
sorm alı ymış iz	sorm ama lıymış iz	sorm alı lar mış	sorm ama lılar mış

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

Dilek-Şart kipinin rivayeti

رواية صيغة التمني - الشرط

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Dilek-Şart kipi -sa -se	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı -ymiş, -ymiş lar, ler	+	şahıs eki	
Ben							im, im	
Sen							sin, sin	
O								
Biz							ız, ız	
Siz							sınız, sizin	
Onlar							miş, miş	

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum-suzluk eki -ma -me	+	Dilek-Şart kipi -sa -se	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı -ymiş -ymiş lar, ler	+	şahıs eki	
Ben									im, im	
Sen									sin, sin	
O										
Biz									ız, ız	
Siz									sınız, sizin	
Onlar									miş, miş	

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
görseymişim	görmeseymişim	görseymişsin	görmeseymişsin
görseymiş	görmeseymiş	görseymişsiniz	görmeseymişsiniz
görseymişiz	görmeseymişiz	görselermiş	görmeselermiş

İstek kipinin rivayeti

رواية صيغة الطلب

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	İstek kipi -a -e	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı -ymiş, -ymiş	+	şahıs eki	
Ben							im, im	
Sen							sin, sin	
O								
Biz							ız, ız	
Siz							sınız, sizin	
Onlar							lar, ler	

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki	+	İstek kipi	+	Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	+	şahıs eki
Ben									ım, im
Sen									sin, sin
O									
Biz									ız, iz
Siz									siniz, siniz
Onlar									lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
koşaymışım	koşmayaymışım	koşaymışsın	koşmayaymışsın
koşaymış	koşmayaymış	koşaymışsınız	koşmayaymışsınız
koşaymışız	koşmayaymışız	koşaymışlar	koşmayaymışlar

Emir kipinin rivayeti yoktur

لا توجد رواية صيغة الأمر

3. Şart birleşik zamanlı fiiller

٣. أفعال زمن الشرط المركب

Fiil kök ya da gövdesi	+	Kip eki	ek fiilin şart zamanı "ise"	+	Şahıs eki	→	Şart birleşik zamanlı fiil
Fiil kök ya da gövdesi	+	Görülen geçmiş zaman eki		+	şahıs eki	→	Görülen geçmiş zamanın şartı شروط الزمن الماضي الشهودي
		Duyulan geçmiş zaman eki					Duyulan geçmiş zamanın şartı شروط الزمن الماضي النقلي
		Şimdiki zaman eki					Şimdiki zamanın şartı شروط الزمن الحاضر
		Gelecek zaman eki					Gelecek zamanın şartı رواية الزمن المستقبل
		Geniş zaman eki					Geniş zamanın şartı رواية الزمن الواسع
		Gereklilik kipi eki					Gereklilik kipinin şartı رواية صيغة الوجوب أو اللزوم
Dilek-Şart kipinin şartı yoktur							لا يوجد شرط صيغة التمني - الشرط
İstek kipinin şartı yoktur							لا يوجد شرط صيغة الطلب
Emir kipinin şartı yoktur							لا يوجد شرط صيغة الأمر

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

Görülen geçmiş zamanın şartı

شروط الزمن الماضي الشهودي

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Görülen geçmiş zaman eki	+	Ek fiilin şart zamanı	+	şahıs eki						
Ben													m
Sen													n
O													
Biz													k
Siz													nız, niz
Onlar													sa, se

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olumsuzluk eki	+	Görülen geçmiş zaman eki	+	Ek fiilin şart zamanı	+	şahıs eki							
Ben																m
Sen																n
O																
Biz																k
Siz																nız, niz
Onlar																sa, se

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
sor duysam	sor madıysam	sor duysak	sor madıysak
sor duysan	sor madıysan	sor duysanız	sor madıysanız
sor duysa	sor madıysa	sor dularsa	sor madılsa

Duyulan geçmiş zamanın şartı

شروط الزمن الماضي النقلی

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Duyulan geçmiş zaman eki	+	Ek fiilin şart zamanı	+	şahıs eki						
Ben													m
Sen													n
O													
Biz													k
Siz													nız, niz
Onlar													sa, se

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki	+	Duyulan geçmiş zaman eki	+	Ek fiilin şart zamanı	+	şahıs eki
Ben			-ma		-miş		-sa		m
Sen			-me		-miş		-se		n
O									
Biz									k
Siz									nız, niz
Onlar									lar, ler sa, se

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
geçmişem	geçmemişem	geçmişek	geçmemişek
geçmişen	geçmemişen	geçmişeniz	geçmemişeniz
geçmişe	geçmemişe	geçmişlerse	geçmemişlerse

Şimdiki zamanın şartı

شروط الزمن الحاضر

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Şimdiki zaman eki	+	Ek fiilin şart zamanı	+	şahıs eki
Ben			-yor		-sa		m
Sen			-ıyor				n
O			-iyor				
Biz			-uyor				k
Siz			-üyor				nız, niz
Onlar							lar sa

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki	+	Şimdiki zaman eki	+	Ek fiilin şart zamanı	+	şahıs eki
Ben			-mı		-yor		-sa		m
Sen			-mi		-ıyor				n
O			-mu		-iyor				
Biz			-mü		-uyor				k
Siz					-üyor				nız, niz
Onlar									lar sa

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
satıyorsam	satmıyorsam	satıyorsak	satmıyorsak
satıyorsan	satmıyorsan	satıyorsanız	satmıyorsanız
satıyorsa	satmıyorsa	satıyorlarsa	satmıyorlarsa

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

Gelecek zamanın şartı

شروط الزمن المستقبل

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Gelecek zaman eki	+	Ek fiilin şart zamanı	+	şahıs eki	
Ben							m	
Sen							n	
O								
Biz							k	
Siz							nız, niz	
Onlar							sa, se	

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olumsuzluk eki	+	Gelecek zaman eki	+	Ek fiilin şart zamanı	+	şahıs eki	
Ben									m	
Sen									n	
O										
Biz									k	
Siz									nız, niz	
Onlar									sa, se	

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
yiyeceksem	yemeyeceksem	yiyeceksek	yemeyeceksek
yiyeceksen	yemeyeceksen	yiyecekseniz	yemeyecekseniz
yiyecekse	yemeyecekse	yiyeceklerse	yemeyeceklerse

Geniş zamanın şartı

شروط الزمن الواسع

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Geniş zaman eki	+	Ek fiilin şart zamanı	+	şahıs eki	
Ben							m	
Sen							n	
O								
Biz							k	
Siz							nız, niz	
Onlar							sa, se	

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التُركيَّة

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki -maz -mez	+	Geniş zaman eki yoktur	+	Ek fiilin şart zamanı -sa -se	+	şahıs eki	
Ben										m
Sen										n
O										
Biz										k
Siz										nız, niz
Onlar										lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
öğretirsem	öğretmezsem	öğretirsek	öğretmezsek
öğretirsen	öğretmezsen	öğretirseniz	öğretmezseniz
öğretirse	öğretmezse	öğretirlerse	öğretmezlerse

Gereklilik kipinin şartı

شرط صيغة الوجوب أو اللزوم

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Gereklilik kipi -malı -meli	+	Ek fiilin şart zamanı -ysa -yse	+	şahıs eki	
Ben								m
Sen								n
O								
Biz								k
Siz								nız, niz
Onlar								lar, ler

Olumsuz Çekimi:

صيغة النفي :

Zamir	Fiil kök ya da gövdesi	+	Olum- suzluk eki -ma -me	+	Gereklilik kipi -malı -meli	+	Ek fiilin şart zamanı -ysa -yse	+	şahıs eki	
Ben										m
Sen										n
O										
Biz										k
Siz										nız, niz
Onlar										lar, ler

Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi	Olumlu Çekimi	Olumsuz Çekimi
izlemeliysem	izlememeliysem	izlemeliysek	izlememeliysek
izlemeliysen	izlememeliysen	izlemeliyseniz	izlememeliyseniz
izlemeliyse	izlememeliyse	izlemelilerse	izlememelilerse

Dilek-Şart kipinin şartı yoktur

لا يوجد شرط صيغة التمنيّ - الشرط

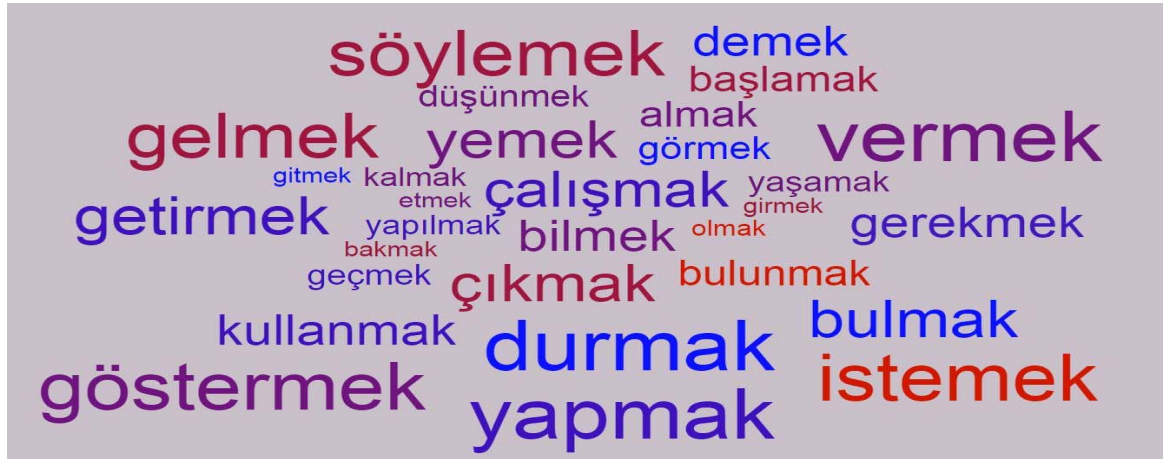
İstek kipinin şartı yoktur

لا يوجد شرط صيغة الطلب

Emir kipinin şartı yoktur

لا يوجد شرط صيغة الأمر

Türkçede En Çok Kullanılan Fiiller

الأفعالُ الأكثرُ استِخدامًا في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

A		anlamak	فَهَمَ
acele etmek	تَعَجَّلَ	anlaşmak	اتَّفَقَ
açılmak	انْقَشَعَ	anlatmak	حَكَى
açmak	فَتَحَ	anmak	ذَكَرَ
adamak	نَذَرَ	ara vermek	أَعْطَى اسْتِرَاحَةَ
adlandırmak	سَمَّى : تَسْمِيَةً	aramak	بَحَثَ
affetmek	عَفَى	araştırmak	بَحَثَ ؛ بُحُوثَ
ağırlamak	أَكْرَمَ	artırmak	زَايَدَ ؛ وَفَّرَ
ağlamak	بَكَى	artmak	زَادَ ؛ تَوَفَّرَ
akıtmak	أَسَالَ ؛ أَجْرَى	arz etmek	قَدَّمَ عَرْضَ
aklına gelmek	تَبَادَرَ إِلَى الذَّهْنِ	asmak	شَنَقَ
akmak	تَدَفَّقَ	aşmak	تَجَاوَزَ
aksamak	عَرَجَ	atılmak	هَجَمَ
aksetmek	انْعَكَسَ	atıştırmak	أَكَلَ أَوْ شَرَبَ بِعَجَلَةٍ
aktarmak	نَقَلَ	atlamak	قَفَزَ
alay etmek	سَخَرَ ؛ اسْتَهْزَأَ بِـ	atmak	رَمَى
aldatmak	مَكَرَ ؛ خَدَعَ	ayıklamak	نَقَّى
alışmak	إِعْتَادَ	ayırmak	فَرَّقَ ؛ فَصَّلَ
algılamak	أَدْرَكَ	ayırt etmek	مَيَّزَ ؛ فَرَّقَ
almak	أَخَذَ	ayrılmak	اِخْتَلَفَ ؛ انْفَصَلَ عَنِ
anımsamak	تَذَكَّرَ	azalmak	قَلَّ ؛ تَضَاعَلَ
anırmak	نَهَقَ	azarlamak	عَتَبَ ؛ أَنْبَ

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التُركيَّة

B		bocalamak	تَعَثَّرَ : تَعَثَّرًا
bağır mak	صَاحَ	boğul mak	اِخْتَنَقَ ؛ غَرَّقَ
bağlan mak	رَبَطَ	borç vermek	أَقْرَضَ ؛ دَيَّنَ
bahset mek	تَكَلَّمَ عَنْ	boşalt mak	أَفْرَعَ
bak mak	نَظَرَ ؛ أَبْصَرَ	boyamak	خَصَّبَ ؛ صَبَّغَ
bandır mak	عَطَسَ ؛ أَنْقَعَ	bozul mak	تَعَطَّلَ ؛ فَسَدَ
banyo yap mak	اسْتَحَمَ	bronzlaş mak	اسْمَرَ
barındır mak	حَمَى ؛ حَمَاةً	buğulan mak	تَبَخَّرَ
bas mak	طَبَعَ	bul mak	وَجَدَ
bastır mak	تَفَوَّقَ	bulun mak	تَوَاجَدَ
başı ağrı mak	صُدِعَ ؛ صَدَاعَ	buluş mak	التَقَى
başla mak	بَدَأَ	burk mak	لَوَى
bat mak	غَرَّقَ	burs vermek	قَدَّمَ مَنَحَةَ
bayıl mak	أَغْمِيَ	büyü mek	عَظُمَ ؛ كَبُرَ
beğen mek	أَعْجَبَ	C	
bekle mek	اِنْتَظَرَ	cesaret et mek	جَرَأَ ؛ جَاسَرَ
belirle mek	حَدَّدَ ؛ وَضَّحَ	cızırdamak	أَزَّ - أَرِيزَ
belirlen mek	تَكَشَّفَ ؛ تَكَشَّفًا	Ç	
belirt mek	أَظْهَرَ ؛ أَوْضَحَ	çağır mak	نَادَى
benimse mek	وَافَقَ ؛ تَمَلَّكَ	çalış mak	اِسْتَعَلَّ
benze mek	تَشَبَّهَ بِـ	çalıştır mak	شَغَّلَ
berraklaştı rmak	صَفَّى ؛ تَصْفِيَّةً	çal mak	سَرَقَ
beslen mek	تَعَدَّى	çare ara mak	بَحَثَ عَنْ حَلِّ
bık mak	سَمِمَ - سَمَمًا	çarpıt mak	حَرَّفَ ؛ تَحْرِيفًا
bırak mak	تَرَكَ	çarp mak	اِرْتَطَمَ
bilgi ver mek	عَرَّفَ ؛ تَعْرِيفًا بِـ	çatış mak	اِسْتَبَكَ
bilinçlendir mek	وَعَى ؛ تَوْعِيَّةً	çat mak	رَبَطَ
bilin mek	اِنْعَلَمَ ؛ اِنْعِلَامًا	çek bozdur mak	صَرَفَ صَكَ
bil mek	عَلِمَ - عَلِمًا	çekil mek	اِنْسَحَبَ
bin mek	رَكِبَ - رَكَبًا	çekin mek	اِجْتَنَبَ
biriktir mek	جَمَعَ - جَمْعًا	çek mek	جَدَبَ
bitir mek	أَتَمَّ ، أَكْمَلَ	çevir mek	تَرَجَمَ
bit mek	اِنْتَهَى	çığlık at mak	صَاحَ

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

çıkarılmak	أَخْرَجَ	dinmek	هَدَأَ
çıkarmak	أَخْرَجَ	dizilmek	نُظِمَ ؛ رُتِبَ
çıkma	خَرَجَ	dizmek	نُظِمَ ؛ رُتِبَ
çıldırtmak	ذَهَلَ - دُهِوْلًا عَنْ	doğmak	تَوَلَّدَ
çırpınmak	حَاوَلَ	doğramak	نَجَرَ
çırpma	حَفَقَ	doğrulmak	اسْتَقَامَ ؛ اِنْتَصَبَ
çizmek	خَطَّ ؛ رَسَمَ	dokunmak	لَمَسَ
çözmek	حَلَّ	dolaşmak	تَحَوَّلَ
çullanmak	تَأَلَّبَ ؛ تَأَلَّبًا	doldurmak	مَلَأَ
D		donmak	تَجَمَّدَ
dağıtmak	فَرَّقَ ، وَرَّعَ	doymak	شَبِعَ
dahil etmek	أَدْخَلَ	dökmek	صَبَّ
daldırmak	عَطَّسَ ؛ عَمَّسَ	dönmek	رَجَعَ
dalmak	غَاصَ ؛ خَاضَ	dönüşmek	اسْتَحَالَ ؛ تَحَوَّلَ
dans etmek	رَقَّصَ	dua etmek	دَعَا - دُعَاءَ
dayanmak	اسْتَنَّدَ ؛ اِتَّكَأَ إِلَى	durmak	وَقَفَ
değerlendirmek	قَيَّمَ	duş almak	اسْتَحَمَ
değişmek	تَغَيَّرَ ؛ تَبَدَّلَ	duymak	سَمِعَ
değiştirmek	عَيَّرَ ؛ بَدَّلَ	düşmek	سَقَطَ
demek	قَالَ	düşünmek	فَكَّرَ
denemek	اِخْتَبَرَ ؛ جَرَّبَ	düzenlemek	رَتَّبَ
depolamak	خَزَّنَ	E	
deşmek	حَفَرَ	edinmek	اِتَّخَذَ
destek vermek	دَعَمَ ؛ قَدَّمَ الدِّعْمَ	eğmek	حَنَى
desteklemek	تَظَاهَرَ	eklemek	أَضَافَ
devam etmek	دَاوَمَ	elemek	صَفَّى ؛ غَرَبَلَ
dikiş dikmek	خَاطَ ؛ خِيَاطَةَ	eleştirmek	اِنْتَقَدَ
dikkat çekmek	شَدَّ اِلْتِنَبَاهَ	eritmek	أَذَابَ
dikkat etmek	اِنْتَبَهَ إِلَى	ertelemek	أَجَّلَ ؛ أَخَّرَ
dile getirmek	تَحَدَّثَ ؛ تَطَرَّقَ	esirgemek	حَمَى - حَمَايَةَ
dilemek	طَلَّبَ ؛ رَجَا	eşlemek	زَوَّجَ ؛ تَزَوَّجَ
dinlemek	اسْتَمَعَ إِلَى	etkilemek	أَثَّرَ فِي
dinlenmek	اسْتَرَاحَ	etmek	جَعَلَ

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التُركيَّة

evlen mek	تَزَوَّجَ	görev al mak	تَوَطَّفَ : تَوَطَّفَا
F		görevlendirm ek	وَوَطَّفَ
fark et mek	لَا حَظَّ	görm ek	رَأَى
farkında ol mak	أَدْرَكَ	görün mek	بَدَا - يَبْدُو
faydası ol mak	نَفَعَّ - نَفَعَا	görü şmek	فَاوَّضَ
feryat et mek	صَاحَ	göster mek	أَرَى
fethet mek	فَتَحَ	götür mek	حَمَلَ
fırçal mak	نَفَّضَ، فَرَّشَ، إِسْتَاكَ	göz kırp mak	عَمَزَ
fırlat mak	أَطْلَقَ	gücen mek	زَعَلَ ؛ تَضَجَّرَ
fısıld mak	هَمَسَ	gül mek	ضَحَكَ
fışkırb mak	سَالَ - سَيْلًا	güneşlen mek	تَشَمَّسَ
fokurd mak	فُقِّعَاةَ فِي سَائِلِ	güt mek	رَعَى
fotoğraf çek mek	إِلْتَقَطَ الصُّورَةَ	güven mek	إِعْتَمَدَ عَلَى
G		H	
gecik mek	تَأَخَّرَ	hâlsiz kal mak	إِسْتَمَرَ ضَعِيفًا
geç kal mak	تَأَخَّرَ	hapşır mak	عَطَسَ
geçir mek	قَضَى - قَضَاءَ	harca mak	صَرَفَ ؛ أَنْفَقَ
geç mek	سَبَقَ - سَبَقَ	hareket et mek	تَحَرَّكَ
geli şmek	تَطَوَّرَ	harmanla mak	دَرَسَ الحِنِطَةَ
geliştir mek	طَوَّرَ	haşla mak	سَلَقَ
gel mek	جَاءَ	hatır sorma mak	سَأَلَ عَنْ خَاطِرِهِ
gerçekleş mek	تَحَقَّقَ	hatırla mak	تَذَكَّرَ
gerçekleştir mek	حَقَّقَ	hayal kur mak	تَخَيَّلَ
gerekb ek	وَجَبَ - وَجُوبَ	hazırla mak	أَعَدَّ ؛ حَضَرَ
gerektir mek	اِقْتَضَى	hazırlan mak	تَجَهَّزَ
getir mek	أَحْضَرَ	hedef al mak	إِسْتَهْدَفَ ؛
gez mek	تَجَوَّلَ ؛ تَنَزَّهَ	hedefle mek	إِسْتَهْدَفَا
gir mek	دَخَلَ	heyecanlan mak	رَمَى - رَمِيًّا إِلَى
git mek	ذَهَبَ	hisset mek	هَاجَ
giyin mek	إِرْتَدَى	horla mak	أَحْسَبُ
giy mek	لَبَسَ - لِبَاسَ	hor gör mek	إِحْتَفَرَ
gönder mek	أَرْسَلَ	hoş gör mek	سَامَحَ
görebil mek	تَبَصَّرَ ؛ تَبَصَّرَا		

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التُركيَّة

hoşlan mak	أَحَبَّ ؛ اسْتَحَسَنَ	istekte bulun mak	تَقَدَّمَ بِطَلَب
hücum et mek	هَجَمَ	istemek	رَغِبَ
hüküm sür mek	سَيَّطَرَ	istifade et mek	اسْتَفَادَ
hüküm ver mek	قَضَى بِـ	isyan et mek	عَصَى - عَصِيَان
		işaretle mek	أَشَّرَ
ısın mak	دَفِيَ ؛ تَسَخَّنَ	işgal et mek	اِحْتَلَّ ؛ اِحْتِلَالًا
ıslık çal mak	صَفَرَ - صَفِيرَ	işle mek	عَمِلَ ؛ فَعَلَ
ısmarla mak	أَوْصَى	iyileş mek	تَصَالَحَ ؛ تَحَسَّنَ
		izin ver mek	أَذِنَ - إِذْن
icat et mek	اِخْتَرَعَ	itiraz et mek	إِعْتَرَضَ عَلَي
içerle mek	إِمْتَعَصَ	itmek	دَفَعَ
iç mek	حَسَّاسَ	izle mek	اتَّبَعَ
iddia et mek	إِدَّعَى	K	
ifade et mek	أَفَادَ	kabul et mek	قَبِلَ
ihmal et mek	أَهْمَلَ	kabullen mek	إِقْرَارَ
ihraç et mek	أَخْرَجَ	kaçın mak	إِمْتَنَعَ
ikna et mek	أَقْنَعَ	kaç mak	هَرَبَ ؛ فَرَّ
ilave et mek	أَلْحَقَ ؛ أَضَافَ	kahvaltı yap mak	تَتَاوَلَ الْإِفْطَارَ
ilerle mek	تَرَقَّى	kaldır mak	رَفَعَ
ilerlet mek	رَقَّى ؛ تَرْقِيَّةً	kalk mak	قَامَ - نَهَضَ
ilet mek	وَصَّلَ	kandı rmak	عَشَّ
ilgi çek mek	جَدَبَ الْإِنْتِبَاهَ	kanıtlama mak	أَثَبَتَ
ilgilen mek	إِهْتَمَّ بِـ	kapan mak	تَسَتَّرَ ؛ تَحَجَّبَ
imza at mak	وَفَّعَ عَلَي	kapat mak	أَغْلَقَ
imzala mak	وَفَّعَ	kapsa mak	اِسْتَمَلَّ
inan mak	أَمَنَ ؛ اِعْتَقَدَ	kaptı rmak	خَطَّفَ ؛ تَخَطَّفِيًّا
incele mek	بَحَثَ - بَحْثَ	karar ver mek	قَرَّرَ
incin mek	تَأَلَّمَ	karış mak	اِحْتَلَطَ ؛ دَخَلَ
incit mek	رَضَّ	karıştı rmak	خَلَطَ
inkâr et mek	جَدَدَ	karşı karşıya	فَضَحَ نَفْسَهُ
in mek	نَزَلَ	kal mak	
iptal ol mak	أَبْطَلَ	karşıla mak	اِسْتَقْبَلَ
ispat et mek	أَثَبَتَ	karşılaş mak	تَقَابَلَ ؛ تَصَادَفَ

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

kasılmak	شَنِجَ	korkmak	خَافَ
katılmak	اشْتَرَكَ فِي	korumak	حَفَظَ - حِظَفَ
katılmak	انْطَوَى	koşmak	رَكَضَ - جَرَى
katmak	أَضَافَ	koymak	وَضَعَ - وَضَع
kavga etmek	شَاجَرَ	köreltmek	كَلَّلَ : تَكَلَّلًا
kavramak	أَدْرَكَ	kötüleşmek	تَرَدَّى - تَدَهَوَرَ
kavuşmak	التَّقَى	közlemek	طَبَخَ عَلَى الْجَمْرِ
kayak yapmak	تَزَلَّقَ	kredi almak	تَسَلَّفَ - اسْتَدَانَ
kaybetmek	فَقَدَ	kullanılmak	اسْتُعْمِلَ
kaybolmak	ضَاعَ ؛ غَابَ	kullanmak	اسْتَعْمَلَ ؛ اسْتَحْدَمَ
kaygılanmak	تَوَجَّسَ ؛ قَلِقَ	kurmak	أَسَّسَ - أَنْشَأَ
kaymak	زَلَقَ	kurtarmak	خَلَّصَ - نَجَّى
kaynaklanmak	تَفَرَّعَ : تَفَرُّعًا إِلَى	kurtulmak	تَخَلَّصَ
kaynamak	غَلَى - غَلِيَانٌ	kurulumak	تَشَكَّلَ - تَأَسَّسَ
kaynatmak	غَلَى ؛ أَعْلَى	kutlamak	هَنَأَ - اِحْتَفَلَ
kazanmak	كَسَبَ - فَازَ	kutlu olmak	بَارَكَ - سَعَدَ
keselemek	دَلَّكَ بِالْكَيسِ	kürek çekmek	جَدَّفَ
kesilmek	انْقَطَعَ	küreselleşmek	تَعَوَّلَمَ : تَعَوَّلَمًا
kesmek	قَطَعَ	küsmek	اسْتَاءَ - هَجَرَ
keşfetmek	اِكْتَشَفَ - اِخْتَرَعَ	L	
kılavuzluk etmek	أَرَشَدَ لِلطَّرِيقِ	lanet etmek	لَعَنَ
kılmak	جَعَلَ	M	
kımıldamak	تَزَحَّجَ	mahkûm etmek	حَكَّمَ - حُكِّمًا بِ
kınamak	نَدَّدَ - اسْتَنَكَرَ	mâl olmak	كَلَّفَ
kırılmak	انْكَسَرَ	mantık yürütmek	نَقَدَ الْمَنْطِقَ
kısıtlamak	حَدَّدَ	maruz kalmak	تَعَرَّضَ لـ
kıyaslamak	قَاسَ	merak etmek	قَلِقَ - قَلِقَ
kızartmak	شَوَى - قَلَى	meşhur olmak	اِشْتَهَرَ
kızılmak	غَضِبَ	meydana gelmek	حَدَّثَ - وَقَعَ
kontrol etmek	رَاقَبَ	mezun olmak	تَخَرَّجَ
konuşmak	تَحَدَّثَ - تَكَلَّمَ	mola vermek	أَعْطَى اسْتِرَاحَةَ
koparmak	اِنْتَزَعَ - خَلَعَ	motive etmek	حَثَّ
kopmak	تَخَلَّعَ		

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

N		örgütlenmek	نَطَمَ
neden olmak	تَسَبَّبَ : تَسَبُّبًا	övmek	أَثْنَى - مَدَحَ
nefret etmek	كَرَاهَةً - كَرَاهَةً	özen göstermek	إِعْتَنَى بِـ
netleşmek	تَبَيَّرَ : تَبَيُّورًا	özetlemek	لَخَّصَ
nişanlanmak	اِخْتِطَبَ	özmek	اِشْتَقَى إِلَى
not etmek	عَمِلَ مِلَاحِظَةً	P	
O		para bozdurmak	صَرَفَ الْعَمَلَةَ
odaklanmak	تَمَحَوَّرَ - تَرَكُّزًا	para çekmek	سَحَبَ نَقُودَ
okumak	قَرَأَ	park etmek	تَوَقَّفَ
olgunlaşmak	نَضَجَ - تَكَامَلَ	patlamak	تَشَقَّقَ - اِنْفَجَرَ
olmak	كَانَ - كَوْنًا	paylaşmak	تَقَاسَمَ - تَشَارَكَ
oluşmak	تَكَوَّنَ - تَشَكَّلَ	pazarlamak	سَوَّقَ
oluşturmak	كَوَّنَ - شَكَّلَ	pekişmek	تَأَكَّدَ
oturmak	جَلَسَ : جُلُوسًا	pekiştirmek	أَكَّدَ
ovmak	فَرَكَ - فَرَكَ	pihtılaşmak	تَخَثَّرَ
oyalamak	أَشْغَلَ : لَهَى	pişirmek	طَبَخَ
oylamak	صَوَّتَ	püskürtmek	رَسَّ
oymak	نَحَتَ - نَحَتَ	R	
oyunmak	لَعَبَ - لَعِبَ	rahatlamak	إِرْتَاحًا
Ö		rendelemek	بَشَّرَ - سَحَّلَ
ödemek	دَفَعَ - دَفَعَ	restore etmek	رَمَّمَ - أَصْلَحَ
öfkelenmek	غَضِبَ - غَضِبَ	rica etmek	رَجَا - رَجَا
öğrenmek	تَعَلَّمَ	S	
öğretmek	دَرَّسَ - عَلَّمَ	sağlamak	زَوَّدَ : أَتَاحَ
ölçmek	قَاسَ - قِيَاسًا	sağlanmak	كَسَبَ الصِّحَّةَ
ölçüp biçmek	أَخَذَ مِقَاسَهُ	sahip olmak	إِمْتَلَكَ
öldürmek	قَتَلَ - قَتَلَ	saklamak	أَخْفَى
ölmek	مَاتَ - مَاتَ	saklanmak	اِخْتَفَى
önemsemek	إِهْتَمَّ	saldırmak	هَاجَمَ - أَغَارَ
önermek	اِقْتَرَحَ إِلَى	salgılamak	أَفْرَزَ
öngörmek	نَصَّ - نَصَّ	sallanmak	إِهْتَزَّ
öpmek	قَبَّلَ - بَاسَ	sanmak	ظَنَّ

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوَجِيزُ فِي تَصْرِيفِ الْأُزْمِنَةِ فِي اللُّغَةِ التُّرْكِيَّةِ

saptamak	حَدَّدَ - نَبَّتَ	söylenmek	قِيلَ - تَأَفَّفَ
sarsılmak	تَزَعَزَعَ - تَهَزَّهَزَ	söz etmek	بَحَثَ فِي تَكَلَّمَ عَنْ
satın almak	اِشْتَرَى	söz tutmak	حَافِظًا عَلَى الْوَعْدِ
satmak	بَاعَ	sözleşmek	عَاهَدَ - عَقَدَ
savunmak	دَافَعَ	spor yapmak	مَارَسَ - تَمَرَّنَ
saymak	عَدَّ - عَدَّ	stres atmak	أَجْهَدَ
seçmek	اِخْتَارَ - اِنْتَخَبَ	sunmak	قَدَّمَ إِلَى - عَرَضَ
sembolize etmek	رَمَزَ	sunulmak	قَدَّمَ
sergilemek	عَرَضَ	sürdürmek	وَاصَلَ - اِسْتَمَرَ
sevk etmek	سَاقَ - سَوَّقَ	sürmek	حَرَثَ - اسْتَفْرَقَ
sevmek	أَحَبَّ	sürpriz yapmak	فَاجَأَ
seyahat etmek	سَافَرَ	sürtünmek	اِحْتَكَّ
seyretmek	شَاهَدَ	sürüklemek	جَرَّ - جَرَّ
siğmak	اِتَّسَعَ	süslemek	زَيَّنَ
sıkılmak	حَجَلَ	süzmek	صَفَّى
sıkıntı çekmek	عَانَى	süzülmek	سَال - سِيلَ
sıkışmak	تَضَايَقَ	Ş	
sınıflandırmak	صَنَّفَ	şaşırmak	تَحَيَّرَ - بَهَتَ
sıralamak	صَفَّ	şaşmak	اِرْتَبَكَ
sıvazlamak	رَبَّتَ	şımartmak	دَلَّلَ
sıyrılmak	اِنْسَلَّ	şikayet etmek	شَكَا - شَكُوَى
sızdırmak	اِنْتَزَّ	şişirmek	نَفَخَ - وَرَمَ
silme	مَسَحَ - مَسَحَ	T	
sinirlenmek	غَضِبَ - غَضِبَ	tahlil etmek	حَلَّلَ
sitem etmek	عَتَبَ : عَتَبَ	tahmin etmek	خَمَّنَ
sivrilme	اِمْتَازَ بِ	takdir etmek	قَدَّرَ
sohbet etmek	تَحَادَثَ - صَاحَبَ	takılmak	تَعَلَّقَ بِ
sokmak	لَدَغَ - لَسَعَ	takip etmek	عَقَبَ - اِتَّبَعَ
soluklanmak	تَنَفَّسَ	takışmak	تَنَازَعَ - تَنَاقَشَ
sormak	سَأَلَ - سَأَلَ	takmak	عَلَّقَى - أَضَافَ
söndürmek	أَطْفَأَ - أَخَمَدَ	tamamlamak	أَكْمَلَ - أَتَمَّ
sönme	اِنطَفَأَ	tanımak	عَرَفَ - مَعَرَفَةَ
söylemek	قَالَ - قَوْلَ		

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيز في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

tanımlamak	عَرَّفَ	toplanmak	اجْتَمَعَ
tanişmak	تَعَارَفَ - تَعَرَّفَ	tökezlemek	تَعَثَّرَ، كَبَا
tanıtılmak	عَرَّفَ	tutmak	مَسَكَ
tansiyon ölçmek	قاس ضغط الدم	tutturmak	أَصْرَّ
taramak	مَشَطَ - مَشَطَ	tutuklamak	اعتقل
tarif etmek	عَرَّفَ - وَصَفَ	tutulmak	وَلِعَ - وَلِعَ
tartılmak	إِتْرَانًا	tüketmek	اِسْتَهْلَكَ
tartışmak	ناقش - جادل	U	
tartmak	وَزَنَ - وَزَنَ	uğraşmak	اِسْتَعْلَلَ
tasarlamak	صَمَّمَ	ulaşmak	وَصَلَ - وُصُول
tasarruf etmek	تَصَرَّفَ	ulumak	عَوَى - عَوَاء
taşımak	حَمَلَ - حَمَلَ	ummak	أَمَلَ - أَمَلَ ؛ تَوَقَّعَ
taşmak	فَاضَ - فَيَضَ	unutmak	نَسِيَ - نَسِيَان
tatmin etmek	طَمَّأَنَ - أَرْضَى	usanmak	مَلَّ - مَلَّال
tavsiye etmek	وَصَّى	uyanmak	اِسْتَيْقَظَ - صَحَا
tazelemek	طَرَّى	uydurmak	وَفَّقَ - كَيَّفَ
teklif etmek	اِقْتَرَحَ	uygulamak	طَبَّقَ - نَفَّذَ
tekrar etmek	كَرَّرَ - أَعَادَ	uyku basmak	عَلَبَةَ النَوْمِ
telaşlanmak	قَلِقَ	uyumak	تَنَاسَبَ - اِقْتَدَى
telefon etmek	اِتَّصَلَ بِـ	uyumak	نَامَ - نَوْم
tembih etmek	نَبَّهَ	uzaklaşmak	اِتَّبَعَدَ - تَبَاعَدَ
temin etmek	ضَمَّنَ - أَمَّنَ	uzamak	طَالَ - طُول
temizlemek	نَظَّفَ - نَظَافَةَ	uzanmak	اِمْتَدَّ - تَمَدَّدَ
tercih etmek	فَضَّلَ	uzatmak	مَدَّ - مَدَّ ؛ أَطَالَ
teslim almak	اِسْتَلَمَ ، تَسَلَّمَ	Ü	
teslim etmek	سَلَّمَ	üretmek	أَنْتَجَ
tespit etmek	ثَبَّتَ - أَثْبَتَ	üşenmek	كَسَلَ - كَسَلَ
tıkanmak	اِنْسَدَّ	ütülemek	كَوَى - كَوَاء
tıklatmak	طَقَطَقَ	V	
tıraş olmak	حَلَقَ	varmak	وَصَلَ - وُصُول
tırmanmak	تَسَلَّقَ	vedalaşmak	تَوَادَعَ
toplamak	جَمَعَ - جَمَعَ	verilmek	تَزَوَّدَ : تَزَوَّدًا بِـ
		vermek	أَتَى - أَعْطَى

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريف الأزمنة في اللغة التركية

vur mak	ضَرَبَ - ضَرَبَ	yayımlamak	نَشَرَ - نَشَرَ
Y		yazıl mak	كُتِبَ - اِنْتَابَ
yadırga mak	أَنْكَرَ - اسْتَغْرَبَ	yaz mak	كَتَبَ - كَتَابَةَ ، كَتَبًا
yağ mak	أَمْطَرَ	yedekle mek	اِفْتَادَ - اِفْتِيَادَ
yakala mak	أَلْقَى عَلَيْهِ الْقَبْضَ	yelten mek	جَرَّبَ ، بَادَرَ إِلَى
yakar mak	تَضَرَّعَ : تَضَرَّعًا إِلَى	yem mek	أَكَلَ - أَكَلًا
yakın mak	اسْتَكْتَى ، تَطَلَّمَ	yenile mek	جَدَّدَ ، اسْتَجَدَّدَ
yaklaş mak	اِقْتَرَبَ ، نَاهَزَ	yen mek	غَلَبَ - غَلَبًا
yak mak	أَحْرَقَ : اِحْرَاقًا	yer al mak	اِتَّخَذَ مَكَانًا
yalan söyle mek	كَذَبَ - كَذَبًا		اِحْتَلَّ مَكَانًا
yanıl mak	اِنْخَدَعَ ، سَهِيَ ؛ سَهْوًا	yerleştirmek	رَسَخَ ، اِسْكَنَ
yan mak	اِحْتَرَقَ ، اِنْتَهَبَ	yeti şmek	اَدْرَكَ ، لِحَقَ
yansı mak	اِنْعَكَسَ : اِنْعِكَاسًا	yetiştirmek	نَشَأَ ، اَنْشَأَ ، اُنْتَجَعَ
yansıt mak	عَكَسَ - عَكْسًا	yet mek	كَفَى - كَفَايَةَ بـ
yapılandır mak	اِعَادَةَ البِنَاءِ	yığıl mak	تَرَكَمَ ، تَكْوَمَ
yapıl mak	اِنْبَنِيَ : اِنْبِنَاءً	yıgı mak	حَشَدَ - حَشْدًا
yapış mak	اِلْتَصَقَ بـ ، اِلْتَزَقَ لـ	yıkam mak	غَسَلَ - غَسَلًا
yap mak	عَمَلَ ، فَعَلَ ، صَنَعَ	yıprat mak	اَبْلَى ، اَرَّتْ
yaptır mak	جَعَلَهُ يَفْعَلُ ، اَعْمَلَ	yitir mek	اَضَاعَ ، ضَيَّعَ
yaralam mak	جَرَحَ	yit mek	ضَيَاعَةً ، فَقَدَ
yara mak	اَفَادَ ، نَفَعَ	yoğunlaş mak	تَرَكَّرَ ، تَكَاثَفَ
yararlan mak	اِنْتَفَعَ ، اِسْتَفَادَ	yol aç mak	شَقَّ الطَّرِيقَ
yarat mak	خَلَقَ ، اَبْدَعَ ، اَوْجَدَ		كَشَفَ الطَّرِيقَ
yardım et mek	سَاعَدَ ، عَاوَنَ ، اَسْعَفَ	yolunu bul mak	بَحَثَ عَنِ الطَّرِيقِ
yardım istem ek	اِسْتَعَانَ ، اِسْتَنْصَرَ	yorul mak	تَعَبَ ، اِنْهَمَكَ
yardımcı ol mak	نَابَ ؛ نِيَابَةً عَنُ	yorumla mak	عَلَّقَ ، عَبَّرَ عَنُ
yaş mak	عَاشَ - عَيْشَةً	yönel mek	اِتَّجَهَ ، تَوَجَّهَ
yaşlan mak	اَسَنَّ ؛ تَقَدَّمَ فِي العَمْرِ	yönelt mek	وَجَّهَ
yatıştır mak	هَدَأَ : تَهْدِئَةً	yönet mek	اَدَارَ ، قَادَ
yat mak	رَقَدَ - رُقُودًا	yönlendirmek	وَجَّهَ : تَوَجَّهًا
yaygınlaş mak	شَاعَ - شُبُوعًا	yücelt mek	اَجَلَّ ، اَعْلَى ، عَظَّمَ
yayıl mak	تَوَسَّعَ ، اِنْتَشَرَ	yüksel mek	اِرْتَفَعَ ، اِرْتَفَعَى
		yükselt mek	شَيَّدَ ، عَلَّى ، رَفَعَ

Türkçede Zamanların Kısaca Özeti

الوجيزُ في تصريفِ الأزمنةِ في اللُّغةِ التُّركيَّةِ

yüreklen mek	حَثَّ عَلَى
yürü mek	مَشَى ، سَارَ
yüz mek	سَبَحَ ، عَامَ
Z	
zannet mek	ظَنَّ - ظَنَّا
zedele mek	ضَرَبَ ، دَقَّ
zehirlen mek	تَسَمَّمَ : تَسَمُّمًا مِنْ
zenginleş mek	إِغْتَنَى
zikret mek	ذَكَرَ ، تَذَكَرَ ، تَسْبِيحَ
ziyaret et mek	زَارَ ؛ زِيَارَةَ
zonkla mak	خَفَقَانَ بِالْأَمِّ ، نَبِضَانَ
zorla mak	أَجَبَرَ عَلَى ، أَرْغَمَ عَلَى
zorlaştı rmak	صَعَّبَ : تَصْعَبًا

((وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ

أُنِيبُ)) ((سُورَةُ هُودٍ: 88)

((Başarım ancak Allah'ın yardımı iledir. Ben sadece ona tevekkül ettim ve sadece ona yöneliyorum. (88))) [Hûd Sûresi: 88]

هذا ما عِنْدِي فَإِنْ أَحْسَنْتُ فَمِنَ اللَّهِ، وَإِنْ أَسَأْتُ أَوْ
أَخْطَأْتُ فَمِنُ نَفْسِي وَالشَّيْطَانِ."

"Yaptığım şey bu, eğer iyi iş çıkarsam Allah'tandır ve günah işlersem, kendimden ve şeytandan olur."

"اللَّهُمَّ يَا مُعَلِّمَ إِبْرَاهِيمَ عَلِّمْنِي، وَيَا مُفَهِّمَ سُليْمَانَ فَهِّمْنِي".

فوائد تعلّم لغة ثانية: تعزيز نمو الدماغ، والوقاية من الخرف، وسماع اللّغة بشكل أفضل وأكثر حساسية، وتعزيز الذاكرة، وإمكانية القيام بالمهام المتعددة في نفس الوقت، وزيادة الاهتمام ومضاعفة التنشيط، وتوفير طرق جديدة للرؤية، وتحسين اللّغة الأولى، وغمر النفس والغوص في ثقافة أخرى، ورؤية الثقافة الخاصة من منظور آخر. بالإضافة إلى كل ما قيل، قد يحصل الشخص على شيء مثل "روح ثانية" من تعلّم لغة أخرى. توجد عبارة مشهورة في اللّغة التركية:

"كُلُّ لُغَةٍ، إِنْسَانٌ وَاحِدٌ"

"Ey, İbrahim'e ilim ihsan eden, bana da ilim ihsan et. Ey, Süleyman'a kavrayışı ihsan eden, bana da anlamayı, kavramayı ihsan et."

İkinci bir dil öğrenmenin faydaları: Beyni geliştirir, Bunamadan (Alzheimer) vikâye eder, dili daha iyi ve daha hassas duymak, hafızayı güçlendirir, aynı anda çok iş yapılabilir, dikkati artırır ve aktivasyonu fazlasıyla artırır, yeni bakış açıları sunar, anadili geliştirir. kendini başka bir kültüre daldırmak ve kendi kültürünü başka bir bakış açısıyla görmek. Tüm söylenenlere ek olarak, kişi başka bir dil öğrenmekten 'ikinci bir ruh' gibi bir şey alabilir.

Türkçede meşhur bir tabir vardır:

"Her lisan, bir insan"

<https://jasimabed.com/books/?b=4>

<https://jasimabed.com>